MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

Telefonas. LACKAWANNA 3329

„Tēvynē" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pētnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystēse $2.00
„T Ē V Y N Ē",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

TĒVYNĒ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly „Tēvynē"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutē, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„T Ē V Y N Ē",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 39 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Rugsējo (September) 25, 1925. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875 Vol. XVI

Naujo Karo Pavojus

Bijosi Viešumos Derybose su Lenkais

Pavojingi Neramumai Bolivijoje

NAUJO ANGLIJOS-TURKIJOS KARO PAVOJUS.

Ginčas tarpe Anglijos ir Prancijos už Mozulo teritorijos aliejaus šaltinius pasiekē tokios stadijos, kad grumoja rimtas naujo karo pavojus tarpe šių valstybių. Kuomet pasklido spējimai, kad Tautų Sąjungos Taryba rengiasi išspręsti Mozulo teritorijos padētį Anglijos naudai, tuojaus Turkijos valdžia pareiškē, kad ji nesutiks su tokiu sprendimu, jei šita teritorija nebus pavesta išimtinon globon Turkijos valdžios. Šitam savo pareiškimui paremti, sakoma, Turkijos valdžia sutraukusi 40,000 kariuomenēs į Mozulo teritorijos pasienį ir pradējusi represijas prieš krikščionis, kurių apie 8,000 buvo priversti bēgti iš savo gyvenimo vietų į saugesnius punktus. Tautų Sąjungos Taryba sprendimą atidējo ir spēliojanti pranešimai tikrina, kad labai galimas daiktas, jog Mozulo teritorijos klausimą spręs Anglijos karo laivynas ir earoplanai vienoje pusēje ir Turkijos kariuomenē antroje pusēje.

LIETUVOS VALDŽIA BIJOSI VIEŠUMOS DERYBOS SU LENKAIS.

Kaunas, rugsējo 7 d. (musų koresp.). — Vakar, rugsējo 6 d., pažangioji visuomenē norējo pamitinguoti. Dabar mitingų daryti aikštēse negalima, tai liaudininkai nusamdē Tilmanso teatrą ir buvo gavę leidimą mitingui šaukti. Bet vēliaus, matomai viršunių įsakymu, mitingas daryti uždrausta. Šiuo valdžios pasielgimu dabar lyg ir juokaujama, nors pro ašaras, kad esą „Ponas miega, tylēkit! Eikit lauk!" Mat mitingas buvo rengiamas tam, kad išaiškinus dabar vedamas derybas su lenkais, ko abelnai žmonēs pageidauja ir norētų pasisakyti savo nusistatymą tuo svarbiu reikalu. Bet valdžia pasakē: „Tylēkit, ne jusų reikalas!" Na, keno tuomet reikalas, kuomet eina klausimas apie susitarimą su llenkais?

Taipgi laikraščio „Segodnia" Kopenhagos korespondentas, netikētai sužinojęs apie Lietuvos-Lenkijos derybas, tuojau pasiteiravęs Lenkijos atstovybēje ir Lietuvos konsulate ir sužinojęs, kad prirengiamieji deryboms darbai ējo slapta ir išējo aikštēn tik jos jau galutinai buvo susitarta.

Taipgi anglų spaudoje pasirodē žinios iš Konpenhagos, kad čionai ējusi Lietuvių-Lenkų konferencija rugsējo 16 d. laikinai sulaikyta, kad davus progos delegatams gauti iš savo valdžių instrukcijų. Konferencija bus atnaujinta spalių 10 d. Taipgi šios žinios skelbia, kad konferencija buvo vedama Klaipēdos, Vilniaus ir kitais klausimais, del kurių tarp abiejų šalių eina ginčai.

PAVOJINGI NERAMUMAI BOLIVIJOJ.

Pačios Bolivijos žinios skelbia, kad valdžia paskelbusi karo padētį net trijose provincijose: La Paz, Oruro ir Cochabamba. Pereitą gegužio mēnesį išrinktasis prezidentas, Jose Gabino Villanueva, kuriam nebuvo leista užimti to urēdo, išbēgęs į Aricą, Čilijoje. Keliolika politikierių įmesta kalējiman ir įvesta aštri cenzura išeinančioms iš Bolivijos telegramoms ir korespondencijoms ir todel tikros padēties sužinoti negalima. Tačiau neabejotinai žinoma, kad abelnas pavojingas sumišimas viešpatauja visam krašte.

MOROKIEČIAI ATRĒMĒ PUOLIMUS.

Pačių ispanų žinios skelbia, kad morokiečiai žymiai sustiprintomis jēgomis sulaikē ispanų kariuomenēs žygiavimą pirmyn ir net iš tulų pozicijų atstumē atgal. Taipgi esą sustojęs aktyvesnis veikimas ir prancuzų fronte. Prie to Vašingtono žinios skelbia, kad Valstijos Departamentas pēmē oficialius žingsnius, kad sulaikius amerikonų dalyvavimą Prancuzijos kariuomenēje kovose prieš morokiečius. Tokie Amerikos piliečiui žygiai esą sulaužo esamas sutartis tarpe Amerikos ir kitų valstybių.

MIESTŲ MAJORAI PRITARIA ANGLIAKASIŲ REIKALAVIMAMS.

Kietųjų angliakasyklų apylinkēse miestų ir miestelių majorai pritaria streikuojančių angliakasių reikalavimams, ypač jie remia įvedimą „check off' sistemos. Vienok kol kas nesimato jokių neabejotinų žingsnių nei iš valdžios, nei iš darbdavių pusēs derybų atnaujinimui, kad užbaigus streiką ir net Angliakasių Unijos prezidentas Lewis ir kiti streiko vadai negali pasakyti jokių re-

gub. Pinchot. Matyt, gubernatorius nežada imti žingsnių toje plotmēje, kad butų streikuojantiems darbininkams naudingi. Darbdaviai vis dar tikisi, kad unijos vadai nusileis ir sutiks pavesti šį ginčą arbitracijos budu spręsti.

Taipgi rugsējo 15 d. apšauktą antras generalis streikas šiaurinēje West Virginijos dalyje, kuris prasidēs su 25 d. šio mēnesio. Vadinasi angliakasių kova eina visais frontais ir todel streiko vadai turi nemažo rupesčio tuos reikalus tvarkyti ir kovojančių darbininkų reikalus daboti.

ĮVAIRIOS ŽINUTĒS.

— Delei didelio potvinio išsiliejus Kinijos Geltonoji upē užsēmē vandenių apie 1,000 kvadratinių mylių plotą Šantung pronvincijoje. Spējama, kad daug žmonių žuvo šiame potvinyje, nes apsemtame vandeniu plote yra 900 kaimų.

— Bombejuje, Britanijos Indijoje, sustreikavo 12 medvilnēs audinyčių, 20,000 darbininkų. Streikas apšauktas protestui prieš nukapojimą darbininkams algų. Policija saugoja dirbtuves.

— Romos žinios skelbia, kad Italijos fašistinē valdžia pereitą savaitę suēmē apie 1,500 komunistų. Esą pradētas vajus prieš komunistų veikimą visam krašte.

— Mirusiojo senatoriaus La Follette sunus Robertas laimējo nominaciją į Jung. Valst. senatorius. Jis vienas gavo daugiau balsų, negu kiti trys jo oponentai, sudējus kartu jų gautus balsus.

— Havanoj, Kuboj, gyvena trys juodveidēs seserys, kurių amžius yra sekamas: Justa 110 m., Pranē 115 m. ir Mariama 130 m. Pirmoji ir pastaroji yra tikros seserys, kurių pavardē yra Zulueta, o Pranē yra jų puseserē — jos pavardē O'Farrell. Pusētinai pagyvenusios sesutēs.

— Jugt. Valstijose yra daugiau automobilių, negu telefonų. Automobilių yra viršaus 17,000,000, o telefonų yra mažiau 16,000.-000.

— Lenkijos įgaliotas ministeris Jung. Valst. Wroblewski atsistatydino. Matomai jo atsistatydinimo priežastimi yra atsisakymas Amerikos piniguočių duoti naują paskolą nusibankrutavusiai Lenkijai.

— Jung. Valst. abelnas žmonių amžis 1921 m. buvo pasiekęs iki 58.01 metų, tačiau iki 1923 m. pabaigos vēl nukrito iki 57.32 metų, arba sumažējo 8 mēnesiais.

— Vēliausis valdiškas gyventojų surašinējimas parodo, kad Massachusetts valstijoje yra 4,144,959 gyventojų. Bostonas turi 781,-525 gyventojus. Tačiau priskaitant Bostonui visus priemiesčius sudaro 1,675,-

Iš Lietuvos Laikraščių

VILNIAUS LIETUVIŲ VARGAI SU MOKYKLOMS.

1925-26 mokslo metams švietimo kuratorija patvirtino daugumą Vilniaus lietuvių mokytojų, bet atmetē tuos, kurie ligšiol negavo pilietybēs dokumentų. Atmesti p. Untulis, Sakavičius, Kurtulis, Bucevičius, Valavičiutē. Koncesija duodama tik metams. Del įstorijos ir geografijos dēstymo kalbos bus klabenta Varšavoje. Taipgi Vilniuje projektuojama statyti naują pradžios liaudies mokyklą lietuvių vaikams. Nužiurēta mokytoja p. Tamulevičiutē.

Kaip žinoma, Lenkų švietimo ministeris St. Grabskis per kuratorijas lietuvių, gudų ir žydų gimnazijoms ir mokytojų seminarijoms įsakē dēstyti lenkų kalbą, literaturą, visuotinę istoriją, geografiją ir mokslą apie dabartinę Lenkiją lenkiškai. Tą ministerio įsakymą Vilniaus Lietuvių Švietimo Draugija „Rytas" rugpiučio pabaigoj apskundē Lenkijos aukščiausiam administracijos tribunalui, išeidamas iš to, kad ministerio įsakymas laužo tautinį lietuvių mokyklų pobudį ir nesutinka su ministerio nurodyto įstatymo punktu 4, o ministerio nurodytasai punktas 7 yra neaiškus. Prašyta visai atmainyti tą ministerio St. Grabskio įsakymą. Girdēti, kad gudai ir žydai taip pat pasielgsią.

AMERIKIETĮ RIMKŲ IŠTIKO NELAIMĒ.

„Kl. Žinios" praneša, kad nesenai važinējusį po Ameriką ir rengusį įvairiose lietuvių kolonijose dailininko Šimonio paveikslų parodą, *Praną Rimkų,* rugsējo 4 d. ištiko didelē nelaimē. Važiuodamas dviračiu sugriuvo ir lužo ranką bei susižeidē galvą. Ligonis guli pas spaustuvninką Šaulinskį Klaipēdoje, kur jis gydomas D-ro Didžio. Nors liga sunki, yra vilties, kad p. Rimkus pasveiks. Linkime jam tat ir iš savo pusēs.

VILKŲ PAVOJUS.

Iš įvairių provincijos kampų praneša, kad ten privisę nepaprastai daug vilkų, kurie jau dabar ukininkams yra padarę daug nuostolių. Ten, kur daugiau miškų, vilkai taip įsidrąsinę, jog gyvulius grobia dienos metu. Gyventojai nerimsta, kad žiemą vilkai bus dar plēšresni.

LIETUVOS DARBININKAI PRANCUZIJON.

Šiomis dienomis tarp Vidaus Reikalų Ministerijos ir vietinēs laivų kontoros (kuri atstovauja Prancuzijos draugijai) tapo padary- darbininkų siuntimo Prancuzijon lauko darbams. Toji kontora gali daryti sutartis su darbininkais nedaugiau kaip metams. Lietuvos darbininkus draudžiama siųsti į Maroko ar į kitas tolimas Prancuzijos kolonijas. Jie turi buti aprupinti darbu pačioj Prancuzijoj. Darbininkai gauna 150 frankų mēnesiui, o moterys gauna 110 frankų mēnesiui su valgių ir butu. Paskutinēmis dienomis jau užsirašē apie 700 darbininkų, kurie turi pristatyti įrodymų, kad jie yra dirbę žemēs ukyje. Kelionēs išlaidas padengia kontora.

Pirmoji grupē iš 300 darbininkų dabar išvažiavo iš Klaipēdos specialiu garlaiviu, kuris atplauks Prancuzijon šio mēn. 9 d.

PAMINKLAI.

Vidaus Reikalų Ministerijoj dabar išdirbamas projektas pastatyti paminklams Kaune Seimo aikštēj ir Prezidento gatvēs bei Laisvēs Alējos kertēj, o taip pat Panevēžy. Tie paminklai turēsią simbolizuoti Lietuvos nepriklausomybę.

PRAPLATINS PREKYBOS SANTYKIUS SU RUSIJA.

Kaip teko patirti, pastaruoju laiku valdžios sferos susidomējusios klausimu apie tai, kad butų praplatinti musų prekybos santykiai su Rusija. Vyriausybē tuo reikalu pasiuntē memorandumą Prekybos Rumams, kad jie tuo reikalu preikštų savo kompetentingą nuomonę.

Gautomis žiniomis, šeštadienį, šio mēnesio 5 d., tuo reikalu įvyksiąs Prekybos Rumų posēdis. Jame busianti išrinkta tam tikra delegacija, kuri vyktų Rusijon ištirti galimumus sustiprinti prekybos santykiams tarp abiejų valstybių. Tame pat Prekybos Rumų posēdy busią svarstomi ir kiti svarbųs reikalai.

PAGAVO LENKŲ ŠNIPĄ.

Policinē policija šiandie Kaune sulaikē Lenkijos karininką gydytoją — poručniką Richardą Marazauską, kuris perbēgo demark. liniją. Tardymas parodē, kad Mazarauskas atvyko Lietuvon spionažo tikslais. Teko patirti, kad šnipas bus perduotas karo lauko teismui.

GALINGOJI RADIO STOTIS.

Pernai pastatyta Kaune galingoji radio stotis, kuri betarpiai gali susisiekti su kitų valstybių radio stotimis 3000 klm. tolume, jau galutinai įrengta ir šiuo metu bandoma. Priiminējama metereologinēs ir kitos radio žinios, o taip pat klausyti artimiausiu laiku manoma leisti ir publikai. Perdavimo stotis taip pat bandoma. Normaliai veikti pradējo ji rugsējo 15 d.

Šią vasarą besimaudant prigērē Kaune ir provincijoj 25 asmenys, iš kurių 20 asmenų prigērē vien tik

Derybos su Lenkais Nereikalingos

Rugpiučio 25 dieną įvyko Seimo užsienio reikalų komisijos posēdis. Dalyvavo visi komisijos nariai, išskyrus kun. Šmulkščio, išvykusio Amerikon. Pirmininkavo kun. J. Staugaitis.

Užsienių Reikalų Ministeris p. Čarneckis padarē pranešimą apie derybas su Lenkija miškų plukdymo reikalu Nemuno upe. Pranešta buvo tas pat, kas „L. Ž." skaitytojams yra žinoma iš paskelbto p. Petrulio interviu su laikraštininkais. Baigdamas pranešimą p. Čarneckis pareiškē, jog vyriausybē norinti žinoti Užsienio Komisijos nuomonę del derybų su Lenkija ir del instrukcijų musų delegacijai ribų. Į tai *opozicijos atstovų buvo atsakyta, kad užsienio komisijos nuomonēs atsiklausiama per vēlai, nes sutikimas deryboms jau duotas, paskirta delegacija ir apie viską pranešta spaudai. Valstiečių liaudininkų atstovai* (Dr. J. Staugaitis ir Z. Toliušis) *pareiškē, kad jie žiuri į projektuojamas derybas su lenkais neigiamai, ir nurodē į žalingas valstybei tų derybų politines pasekmes.* V. l. atstovų nuomone, derybos su lenkais yra visai nereikalingos: lenkai ir dabar gali plukdyti mišką Nemunu ir niekas jiems jokių kliučių nedaro; minētomis derybomis Lenkai nori pasiekti politinių rezultatų; miškų plukdymo Nemunu klausimas yra sureguliuotas Klaipēdos konvencijos, kurią Lietuva pasirašē su Antantēs valstybēmis ir kurioje Lenkija, kaipo šalis visai nefiguruoja, per tat ir nēra jokio reikalo su ja derētis. Toji sutartis yra įregistruota Tautų Sąjungoje, kuri turi teisēs prižiurēti jos vykdymą. Lietuvos vyriausybē yra išleidusi „tranzitinio miško plukdymo Nemunu taisykles" (V. Ž. Nr. 192); jei tos taisyklēs yra nepilnos ar netobulos, jos turi buti papildytos ar pakeistos, bet tai yra Lietuvos vyriausybēs reikalas ir tas klausimas negali buti objektu derybų su Lenkais.

Jei ir butų reikalo kalbētis del miško tranzito Nemunu, tai tos derybos galētų buti vedamos tik su Antantēs valstybēmis ar su Tautų Sąjunga, kurioms Lietuva davē savo pasižadējimus ir kuriuos ji pildo.

Pasirašymas sutarties su Lenkais, kuo turēs baigtis derybos Kopenhagoje, nustums Lietuvą nuo jos užimtos link Lenkijos politinēs pozicijos ir turēs konsekventingai vesti prie normalių santykių su Lenkija užmezgimo ir Vilniaus išsižadējimo.

P. Čarneckis ir pozicijos atstovai gynē savo poziciją. Valst. liaud. pasiulytoji rezoliucija, smerkianti derybas, buvo atmesta.

(„Liet. Žinios").

KAM JIE LEIDŽIAMI LIETUVON?

Nespējo dar prasidēti derybos su lenkais, dar nesulaukta iš jų pusēs kurio nors atsisakymo grobimo ir naikinimo politikos Lietuvos atžvilgiu, ar atstatymo sulaužytos sutrties, o lenkai, kai mara, jau ima skverbtis neokupuoton Lietuvon. Štai prieš kurį laiką Kaune išbuvo 4 dienas alkoholikas ir „lenkiškojo žurnalizmo" riteris Novačinskis, išpeizojęs su priprastu lenkišku nuobradumu Kauną ir net tuos žmones, kurie leido jam su jais matytis.

Dabar vēl Kaune staiga atsirado kažin koks lenkų karininkas, kuris švaistēsi su pilnu apsiginklavimu ir uniforma. Nuo gelžkelių turime žinių, kad ir daugiau lenkų staiga ēmē važinētis Lietuvos gelžkeliais, išlipinēt stotyse ir „lankyti" miestus. Begēdiškos Varšavos žmonių įsileidimas į Lietuvą įžeidžia kiekvieną lietuvį. Dar neišdžiuvo musų šalelēje Želigovskio aukų kraujas, dar nesustojo lietuvių spiaudymas Vilniaus gatvēse del lietuviško kalbējimo, o mes jau leidžiame jiems trypti musų šventąją žemelę! Iš kur mes galime buti tikri, kad jie nepanaudos musų geraširdiškumo naujoms klastoms ir žygiams prieš mus? Jei gali įvažiuoti nekliudomi pas mus apsiginklavęs vienas priešo karininkas, tai kur laidas, kad negali įvažiuoti visas pulkas ar net divizija vieną gražią dieną? O tai jau labai įpavojina musų krašto gynimo reikalą ir gali pagaminti mums visokių netikētumų... Šitas lenkų įsileidimas įrodo, kad pas mus kartais pamirštama, jog mes nesame taikos stovy su lenkais. Šitoks pamiršimas šiandien yra dar per ankstyvas... Lenkams gali buti musų patikrintas miško plukdymas, bet pasitikējimo mes jais negalime turēti jokio... Jie dar neleido grįžti į Vilnių musų tremtiniams, jie, apskritai, neįsileidžia nieko iš musų ir mes tegalime jiems tik tuo pat atsimokēti.

V. Šaulys

„TĖVYNĖ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkųs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

VILNIAUS KLAUSIMAS PAVOJUJE.

Lietuvos pažangieji laikraščiai kai kartas patvirtina musų nuomonę, kad Lietuvos valdžiai pradėjus derybas su lenkais neva sutvarkymui medžių plukdymo Nemunu pastatomas ir pats Vilniaus klausimas pavojuje. Ir šitomis derybomis Lietuvos laikraščiai daugiau susirupinę, negu buvo galima tikėtis. Net Šaulių Sąjungos organas „Trimitas" stačiai nuogąstauja šiomis derybomis, jau nekalbant apie pažangiuosius opozicijos laikraščius. Abelnai, Lietuvos laikraščiuose vyriaujanti spėjimai del šių derybų yra toki, kad jos gali galutinai palaidoti Vilniaus klausimą ir tuomet nebeliktų jokios galimybės Lietuvai Vilniaus atvadavimo klausimą kelti tarptautinės politikos arenoje.

Iš visų lenkų reikalavimų aiškiai matosi, kad jiems rupi daugiau, negu Nemuno atidarymo sutvarkymas. Jie labiausiai spiriasi del savo konsulato įkurimo Klaipėdoje, kas reiškia jau diplomatinių santykių užmezgimą. O lenkai labai gerai žino, kad bent menkiausis Lietuvos žingsnis diplomatinėje plotmėje linkui Lenkijos, jau duoda lenkams nesugriaunamą faktą tikrinti, kad Vilniaus klausimas jau užbaigtas ir Lietuva sutikusi su dabartine padėtimi savo sienų rytuose.

Ant šitokio slidaus kelio atsistojus Lietuvos valdžiai derybose su lenkais, mums stačiai nesuprantama kuriuo tikslu sulaikytos derybos ir Lietuvos delegacijos pirmininkas Sidzikauskas su ekspertais sugrįžo Kaunan pasitarti su valdžia, kuomet lenkai griežtai spiriasi del konsulato Klaipėdoje. Lietuvos valdonai turi žinoti ką reiškia įkurimas Lenkijos konsulato Lietuvos teritrijoje ir kuomet lenkai griežtai to reikalavo, tai be jokių ceremonijų reikėjo nutraukti derybos, kad nedavus progos pasauliui nei abejoti apie Lietuvos nusistatymą Vilniaus klausimu. Kam reikalingas svyravimas ir derybų vilkinimas, kuomet lenkai nori pasmaugti Vilniaus klausimą? Užtenka jau tų klaidų, kurias Lietuvos valdonai padarė praeityje, nesilaikydami jokios pastovios linijos užsienių politikoje. Dabar yra išstatytas komplikuotam lošimui paskutinis Lietuvos kozeris Vilniaus atvadavimo klausimu ir todel šių derybų vadai privalo saugoti, kad to kozerio nepralošus ir amžinai nepalaidojus Vilniaus klausimo. Čia turi buti griežtas ir aiškus binius klausimus tarpe Lietuvos ir Lenkijos negali buti jokios kalbos iki nebus Lietuvai grąžintas Vilnius. Abelnai, kiek mums yra žinoma iš patikėtinų šaltinių, tai šios derybos su lenkais visai nereikalingos ir tik vieni Lietuvos valdonai težino kuriuo tikslu jie šias derybas su lenkais pradėjo ir ką mano jomis atsiekti.

Taipgi svarbu pažymėti dar ir tai, kad šias derybas su lenkais pradėjo Lietuvos vyriausybė net nepasitarusi su Seimo užsienių reikalų komisija. Ir tik rugpiučio 25 d. užsienių reikalų komisijos posėdy Užsienių Reikalų Ministeris Čarneckis pareiškė, kad sutikta eiti į derybas su lenkais ir esą vyriausybė norinti žinoti komisijos nuomonę del šių derybų ir del instrukcijų Lietuvos delegacijai ribų. Opozicijos atstovai atsakė p. Čarneckiui, kad pervėlai atsiklausiama komisijos nuomonės, nes deryboms sutikimas jau duotas ir paskirti atstovai ir taipgi buvo nurodyta, kad tokios derybos yra pavojingos Vilniaus klausimui ir jų pradėti nebuvo jokio reikalo, nes miškų plukdymo Nemunu reikalas sureguliuotas Klaipėdos konvencijoje ir šioje konvencijoje Lenkija kaipo valstybė nefiguruoja, užtad nėra jokio reikalo su ja ir tartis. Valstiečiai liaudininkai buvo pasiulę rezoliuciją, smerkiančią šias derybas, vienok p. Čarneckis ir pozicijos atstovai gynė savo nusistatymą ir rezoliuciją atmetė.

Tokioj tai padėty eina šiandieninės Lietuvos dedybos su Lenkija ir jos pradėtos be jokio reikalo. Mes jau pirmiau sakėme ir dabar tai pakartojame, kad bent kokios sutarties su Lenkija pasirašymas žymiai susilpnins Lietuvos poziciją Vilniaus klausimu, o jei ko, tai gali ir visai Vilniaus atvadavimo klausimą palaidoti. Todel šitos derybos yra smerktinos ir Lietuvos valdžia jas turi be jokių išsisukinėjimų ir svyravimų pertraukti. Lietuvos valdonai neturi jokios teisės sunaikinti paskutinį pagrindą Lietuvos sostinei atvaduoti.

ATEIVIŲ ŠMEIŽIKAI.

Šimptaprocentiniai Amerikos patriotai visuomet mėgina nuversti ateiviams visokius prasikaltimus. Kiekvienam yra žinoma, kad pastaraisiais keliais metais po pasaulinio karo Amerikoje kriminaliai prasižengimai pasiekė stačiai kulminacinio punkto. Žmogžudystės, vagystės, plėšimai ir kiti kriminaliai prasižengimai stačiai pasibaisėtinomis skaitlinėmis reiškiasi kasdien. Suprantama, Amerikos patriotams šitoki reiškiniai yra begalo nemalonųs ir todel jie mėgina šitai primesti tiems Amerikos gyventojams, kurie yra užsieny gimę — ateiviams arba jų vaikams.

Štai vienas žymus Amerikos šimtaprocentinis patriotas Prentiss paskelbė spaudoje savo pareiškimą, kad pereitais metais Jung. Valst. papildyta apie 10,000 žmogžudysčių ir esą kitų kriminalių prasižengimų papildė ateiviai arba ateivių vaikai kad ir čionai gimę. Vienok net tokis laikraštis, kaip „New York Times", p. Prentiss'ą prikala prie gėdos stulpo už bereikalingą ateivių šmeižimą, paskelbdamas 1923 m. statistikas apie 20 miestų, kurios parodo, kad kuriam mieste didesnis skaitlius ateivių gyvena, ten daug mažesnis nuošimtis žmogžudysčių papildoma. Pav. Memphis mieste ateiviai sudaro tik 3.5% visų gyventojų, tačiau žmogžudysčių papildyta 65.01 kiekvienam 100,000 gyventojų. Jacksonville mieste ateiviai sudaro tik 3.0%, o žmogžudystės siekia net 61.1 100,000 gyventojų. Tuo tarpu New Yorke ateiviai sudaro net 36%, tačiau žmogžudysčių papildyta tik 5.2 100,000 gyventojų. Patersone 33.0% ateivių, o žmogžudysčių tik 3.6 100,000 gyventojų. Bridgeport, Conn., ateiviai sudaro 32.0%, o žmogžudysčių tik 1.9 100,000 gyventojų. Lowell, Mass., dar mažesnis nuošimtis, nes ateiviai sudaro net 34.0%, o žmogžudysčių tik 1.7 100,000 gyventojų

Taigi šios skaitlinės aiškiai liudija, ko yra verti šimtaprocentinių Amerikos patriotų ateivių kaltinimai prasižengimuose. Vietoje patyrinėti tas priežastis, kurios veda prie kriminalių prasižengimų ir žmogžudysčių ir ieškoti priemonių gydymui visuomenės iš tų ligų, tai ateivių šmeižikai tuojaus pasiskubina apkaltinti ateivius ir viskas baigta. Jei tie ponai kiek giliau pažvelgtų į gyvenimą, tai jie pamatytų padalintos visuomenės į dvi stovykli vienoje pusėje didžiausį skurdą, išnaudojimą ir ekonominę priespaudą, o kitoje pusėje — neapribotą perteklių, sauvaliavimus ir išsipirkimą pinigais nuo atatinkamos bausmės kad ir už didžiausius prasikaltimus ir net už žmogžudystes. Šitokia padėtis visuomenėje ir yra tuo neužtvenkiamu šaltiniu, iš kurio išplaukia devingalvis kriminalių prasižengimų smakas ir leisdamas į visuomenės gyvenimą savo pražutingus nuodus, baigia užnuodinti ir sveikąją visuomenės kuno dalį. Todel vietoje kaltinti ateivius, reikia nukapoti visos galvos šitam kriminalių prasižengimų smakui, o tuomet ir kriminaliai prasižengimai ir žmogžudystės sumažės iki tokio minimumo, kad negrumos sveikąjai visuomenės daliai jokiu pavojumi.

PERŽVALGA

PILSUDSKIS „VALSTYBĖS IŠDAVIKAS".

Lietuvos laikraščiai praneša, kad Lenkijos valdžia patraukė teismo atsakomybėn maršalą Pilsudskį, kaltindama jį valstybės išdavime. Mat Pilsudskis kalbose ir raštuose įžeidęs Lenkijos krašto apsaugos ministerį.

Tai mat ko susilaukė Lietuvos išsigimėlis toje valstybėje, kurios naudai ir savo tėvynės išdaviku pastojo. Ir labai galimas daiktas, kad savu laiku lenkai Pilsudskį ir ant sausos šakos pakabins, nes jis jiems daugiau nereikalingas. Ir jei taip atsitiktų, tai nei vieno lietuvio širdis nesudrebėtų, nes kiekvienas žino, kad tik vieno Pilsudskio judošiškas žygis išplėšė Lietuvai širdį — jos sostinę Vilnių.

—o—

KLEBONAI — CENZORIAI.

Telšių „Žemaityje" užtinkame sekamą žinutę:

„**Janapolė.** Pas mus pašto ir agenturos nėra. Visos parapijos korespondencijai paimti iš Varnių pašto yra įgaliotas klebonas, kuris siunčia žmogų paštan parnešimui korespondencijos.

„Parnešus koresp. pas klebona, klebonas cenzuruoja visą koresp. ypač laikraščius, o ‚žemaitį' visai neišduoda."

Štai kame priežastis ir Amerikos lietuvių laikraščių skaitytojų Lietuvoje nusiskundimui, kad nekuriose vietose tik retkarčiais musų laikraščius tegauna. Kuomet klebonams pavesta cenzuruoti jų parapijonų korespondencija ir laikraščiai, tai aišku, kad pro klebonų budrias akis nepraspruks jokis „bedieviškas" raštas.

—o—

BEREIKALINGAS RIKSMAS.

Komunistiniai orakulai iš „Laisvės" štai kokius „baisius dalykus" SLA. nariams praneša:

„Ponas Vitaitis varde ‚Tėvynės', SLA. organo, užgyrė paskolą, užtrauktą buožių valdžios ant Lietuvos liaudies sprando. Tai bjaurus pasielgimas. Neatsičių klerikalų valdžiai. Oh! beje, p. Vitaitis veikiausia bandys tvirtinti, kad užgyrimas paskolos tai nereiškia užgyrimą klerikalų valdžios. Veikiausia jisai bandys padaryti skirtumą tarpe valstybės ir valdžios, kaip jau ne sykį yra daręs. Bet tai niekas daugiau, kaip tik putimas dumų į narių akis. Kaip caras skolomis iš užsienio stiprino savo viešpatavimą ant liaudies sprando, taip dabar daro Lietuvos klerikalai."

Matot koki „baisųs dalykai"! Bet tikrenybėje tai yra tik paprastas komunistinis riksmas ir tikrai putimas dumų į neprotaujančių žmonių akis. Nesa kiekvienas blaivai protaujantis žmogus žino skirtumą tarpe valdžios ir valstybės, ypač tas skirtumas aiškus demokratiniais pagrindais susitvarkiusiose valstybėse, kuriose su kiekvienais rinkimais žmonės turi progos pakeisti valdžią. Šito skirtumo nemato tik komunistniai fanatikai, kuriems, matyt, diktaturos kumščios garbinimas visiškai akis nepermatomais dumais aptraukė. Net ir monarkiškai ar politikierių grupės diktaturai valdant šalį ir tai galima įžiurėti ta linija, kuri skiria valstybės reikalus nuo valdžios.

Šitame savo riksme komunistai, kaip paprastai, pameluoja, kuomet sako, kad Vitaitis S. L. A. narių vardu užgyrė paskolą. Niekas jokio užgyrimo S. L. A. narių vardu nepadarė ir šitaip negražiai meluoti tegali tik „Laisvės" rėksniai.

Ant galo bereikalingai „Laisvės" rėksniai taip garsiai spiaudosi į Lietuvos paskolą. Jie visuomet apsidžiaugia, kai maži vaikai geležėlę radę, kuomet kad ir netikras žinias perskaito, kad Rusija gauna šimtus milionų dolerių užsienio paskolos. Jei Rusijai galima išnuomuoti ilgų metų koncesijų keliu net aliejaus šaltinius, kasyklas ir kitus gamtos turtus, kad gavus užsienio kapitalą šimtais milionų dolerių, tai kodel Lietuvai negalima nors kelių milionų dolerių paskolos pramonę, industriją, kad palengvinus žmonėms gyvenimą, kad suteikus darbininkams užsiėmimą ir davus progos žmoniškiau gyvent. Vadinasi, komunistiškai „susipratusiam darbininkui" nereikalinga jokia logika, jokis sveikas protavimas. Jam užėjo noras pašukauti, pasispiaudyti, tai jis ir didžiausiomis nesąmonėmis ir net melais pasiremdamas rėkauja, purvais drabstosi į visas puses ir tiek. Tokis jau tų

KARTOJA SAVO ŠMEIŽTUS.

Pasklidus žiniai, kad Lietuvos valdžia uždraudusi įvežti ir platinti Lietuvoje „Tėvynę", tiek Bostono šv. Juozapo davatkų organas „Dar-kas", tiek Worcesterio Paltanavičiaus „gazieta" kartoja savo šmeižtus prieš „Tėvynę". Ypač tuomi pasižymi Paltanavičiaus „gazieta", kuri tarpe kitko sekamas nesąmones suopia:

„‚Tėvynė' per ilgą laiką labai teršė Lietuvos valtijomis ir kėlė visur po Ameriką protestus; ant protestų purvino kaip tik įmanė, todel dabar uždraudė įleist ją į Lietuvą kaipo jos priešininkę."

Panašiai ir „Dar-kas" gieda. Bet šitie abudu neva laikraščiai stačiai meluoja šitokias nesąmones plepėdami ir mes juos skaitysime melagiais ir šmeižikais iki jie citotomis iš „Tėvynės" neįrodys, kad musų laikraštis „prasimanymais" rem-

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. A. J. KARALIUS, 3303 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

LYTIES HYGIENA

Rašo Dr. A. J. Karalius.

KAIP VAIKAMS AIŠKINTI LYTIES DALYKUS.

Kada nors vaikas paklaus: iš kur vaikai atsiranda? Tėvams, žinoma, reikės šistas pasakyti. Paprastos pasakos apie gandrus vaiką gali laikinai nuraminti, bet jisai vėl klaus. Jei tėvas neatsakys, tai jisai klaus savo draugų gatvėje (vaikų), kurie dažnai jį supainios ir sudemoralizuos. Kitas svarbus klausimas: kada vaikui reikia teisybė pasakyti? Atsakymas trumpas: tada kai vaikas klausia. Jei vaikas klausia, tai jisai jau gali ir teisybę suprasti, o teisybė jam išgirsti iš savo tėvų arba auklėtojų bus daug sveikiau.

Visokių vaikų esama. Keturių metų vaikas dažnai jau pradeda aplinkuma įdomautis, penkių, šešių ar septynių metų jau dažnai ir lyties klausimus užduoda. Vieni vaikai greičiau klausia, kiti vėliau, bet visi kada nors klausia. Pasakykite jiems teisybę, o vėliaus jie jums bus dėkingi. Čionais parašau kaip aiškinti mažesniems vaikams — iki pv. 10 metų. Pavadinkime vaiką Petruku. Mergaitei aiškiname tais pačiais žodžiais. Taigi musų Petrukui galima pasakyti šitokį pamokslą kai jisai pradeda lyties dalykais įdomautis — kai jisai klausia iš kur vaikai atsiranda.

Petruk, aš tau papasakosiu tikrą pasaką, tikrą teisybę pasakysiu. Matei, Petruk, kaip mama pavasarį daržely sėklas sodino? Matei, dar ir pats žemes kasinėjai, ar ne? Mama turėjo visokių sėklų; sukišo jas į žemę, aplaistė, paskui saulutė šildė, lietus žemę vilgino; kai lietaus nebuvo, tai judu su mama laistėta žemę, ar ne? Tu tai gerai žinai. Dabar tik pažiurėk: tose vietose, kur judu sėklas sėjota, užaugo visokių gėlių — jos dabar žydi, kaip matai, taip gražiai. Matai kokios didelės išaugo. Matai jau vienos daugiau nebežydi, štai jau yra tokių pat sėklų, kurias judu su mama pavasarį sodinote — ar atsimeni?

Atsimeni, Petruk, pernai mudu sodinova iš obuolių išėmę sėklas. Štai matai jau iš tų sėklų išaugo mažas augalėlis. Šitas augalėlis augs ir augs kol iš jo išaugs didelis medis obelis. Obelis paskui žydės, susidarys obuoliai, obuolius valgydami žmonės ras sėklas; tas sėklas jie pasodys į žemę, ir vėl išdigs mažas augalėlis, tas augalėlis vėl augs, augs, kol užaugs didelė obelis; obelis vėl turės obuolių, obuoliuose vėl bus sėklų.

Štai Petruk, orandžius ir lemonas. Štai jų sėklos. Pasodinkiva tas sėklas, o pamatysi kad išdigs augalėlis. Atsimeni, Petruk, laukuose yra visokių žolių, medžių, krumų. Vieni žydi, kiti ne. Matei kiek visokių sėklų ten galima rasti. Atsimeni aš tau rodžiau paparčius, matei koki jie gražųs, štai vieną mes turime namuose. Paparčiai nežydi, bet štai pažiurėk prie lapų apačioje prilipę tukstančiai mažutėlių sėklelių. Ir paparčiai turi sėklas. Atsimeni mes grybus rinkome. Grybai nežydi, žiedų neturi, bet štai apačioje matai tukstančius sėklų.

Klausyk, Petruk, dabar įsitėmyk vieną daiktą: visi augalai turi sėklas. O iš tų sėklų išauga augalai. Kokio augalo sėklos, toki augalai ir išdygsta, išauga — tai jau pats matei. Atsimeni pavasarį mes pirkome visokių sėklų. Ant pakelių buvo paveikslai augalų ir žiedų. Paskui išaugo toki augalai ir turėjo tokius žiedus, koki ant pakelių buvo nupiešti.

Iš žirnių išdygsta ir išauga tiktai žirniai, iš petunijų tik tai petunijos — matei kaip jas sėjota su mama, o dabar žiurėk kad iš visų tų sėklų išaugo tiktai petunijos, ne kitos gėlės. Ar atsimeni tą Petruk?

Dar sykį pasakysiu: 1) Visi augalai turi sėklas, 2) Iš sėklų išdygsta ir išauga augalai, 3) Kiekvieno augalo sėklos kitokios — iš visokių sėklų išauga tiktai tokis augalas, kurio yra tos sėklos. Bandyk Petruk, dabar šitą viską suprasti. Jei dar ko nesupranti, tai paklausk manęs arba mamos. Bet tu gudrus, tu lengvai tokius dalykus supranti, ar ne?

Dar štai, Petruk, įsitėmyk ir šitą: kiekviena sėkla yra dalis augalo, padaryta iš augalo kunelio. Kiekvienas mažas augalėlis yra kilęs iš didesnio augalo sėklos. Galima pasakyti, kad kiekvienas augalėlis yra vaikas didesnio augalo. Pats matei, kad maži augalai visuomet panašųs į didesnius, į tuos, iš kurių sėklų jie išdygę išaugę.

Kiekviena sėkla reikalauja tinkamos dirvos, drėgnumo, šilumos ir maisto. Sėklos susprogsta, sudygsta tiktai tokioje vietoje, kurioje yra drėgnumo, maisto ir šilumos. Gėlių sėklas sėjame į žemę — žemė tai jų maistas; saulė suteikia šilumos, o lietus drėgnumo. Tai supranti, ar ne? Žinai, kad ant akmens pamestos sėklos išdžiųsta ir sunyksta; iš jų augalai neišauga. Augalai, Petruk, gyvi daiktai, o visi gyvi daiktai negali gyventi be maisto, drėgnumo ir šilumos.

Žinai, Petruk, kas yra gyvunai. Tai visi gyvi daiktai, kurie vaikšto, bėgiojo, lekioja, plaukioja: visi paukščiai, vabalai, žuvys, žvėrys. Dabar, Petruk, aš tau noriu pasakyti dar vieną daiktą: visi gyvunai turi sėklas. Tų sėklų yra visokių. Štai silkės ikrai — tai silkės sėklos, štai paukščių kiaušiniai — tai paukščių sėklos. Mažesni gyvunai, kaip žuvys, paukščiai, vabalai ir kiti, savo sėklas padeda kur nors kur šilta, paskui saulė jas šildo; paukščiai, žinai, patys ant savo sėklų-kiaušinių tupi ir juos savo kunu šildo. Paskui iš gyvunų sėklų atsiranda gyvunai. Matei, kad musų vištą tupėjo, tupėjo ant savo kiaušinių pasidarė maži vištukai — tai matei, ar ne? Mama tau rodė. Matei, kad daug vištukų panašųs į musų gaidį, ar ne, Petruk? Matei, kad visi maži gyvunai išauga į tokius, kaip senesni gyvunai, ar ne?

Štai, Petruk, mažos žuvytės — jos užaugs ir bus panašios į dideles.

Petruk, visi maži gyvunai yra vaikai didesnių, pasidarę iš jų sėklų. Už tai jie ir panašųs į didesnius.

Dabar, Petruk, atsimink dar vieną daiktą: visi gyvunai turi sėklas, kurias mes visokiais vardais vadiname (kiaušiniais ir kitaip). Iš tų sėklų paskui išauga maži gyvunai, o iš mažų gyvunų išauga dideli. Tai jau dabar, Petruk žinai, ar ne? Kitaip sakant, dabar galime pasakyti, kad visi gyvi daiktai atsiranda iš sėklų.

Be sėklų jokių gyvų daiktų negalėtų atsirasti. Jei tavęs kas nors paklaustų, iš kur atsiranda koks nors gyvas daiktas, tai pasakyk, kad iš sėklų, kad tos sėklos atsiranda iš gyvunų. Dar vienas dalykas: gyvunų sėklos yra dalis gyvunų kuno, padarytos iš gyvunų kunų — delto iš jų ir išauga panašųs į juos gyvunai. Didesni gyvunai myli mažesnius savo vaikus, nes mažiukai yra dalis didesnių. Kitu kartu, Petruk, pakalbėsiva truputį daugiau. Dabar atsimink nors tiek, kiek pasakiau.

Tai šitaip reikia aiškinti vaikui iki kokia 8 metų. Paskui jau reikia į dalykus gilintis. Apie tai sekamam straipsny. Matote, čia jokių gandrų visai nėra. Kitą vertus, vaikui šitoki daiktai daug žingeidesni už visokias pasakas.

Anglo Kelionė į Lietuvą

Rašo V. K. Račkauskas.

Draugas bėdoje.

Patekęs į Virbalio bufetą, apsidžiaugiau turėjęs progos susipažinti su amerikiečiu, nes jis tikrai pasirodė „draugu bėdoje". Mano atsisveikinimas su Bristol Viešbučiu Berline buvo daug brangesnis, ne kaip buvau tikėjęsis (niekados ir niekas neišvažiuoja iš viešbučio su tokia pinigų suma, su kokia tikisi išvažiuoti), tad, lig eisiant į banką išsikeisti pinigų, turėjau prie savęs tiktai tiek, kad pakaktų nešiko arbatpinigiams. Rydamas seilę žiurėjau į mano sąkeleivį užsisakant prie bufeto kavos ir kiaušinių; pats bandžiau įsikalbėti visai nenorįs valgyti. Pagaliau badas įveikė mano atsargumo jausmus; prašalinęs iš vaizduotės likusį be arbatpinigių ir įpykusį del to nešiką, griebiau kiaušinį ir alų. Neatsargumas kartais buna gerai atlyginamas, — patarnautojui priėjus su sąskaita prie mano naujo draugo, šis pasisiulė mokėsiąs už abu, nes, girdi, turįs lietuviškų pinigų. Aš protestavau, gan silpnokai, bet ne veidmainingai...

Keleiviai, turėję dar kiek nesmagumų prie kasos, kur vienam kitam buvo brukami greitojo traukinio bilietai, praleidę dvi valandi ir dvyliką minučių Vokietijos ir Lietuvos muitinėse, pagaliau vyko toliau. Lietuvos muitinės inspekciją galima atlikti ir traukinyje, kaip tai yra daroma prie Vokietijos ir Olandijos sienos.

Pirmieji Įspudžiai Lietuvoje.

Kai tik įvažiavome Lietuvon, tuoj užmiršome visus tuos smulkius nesmagumus. Pirmieji krašto įspudžiai yra gana malonųs; žemi lygųs laukai, nokstantie javai, šienpiovių bureliai, basos moterys ir merginos su baltomis skepetaitėmis ant galvų; susimąstęs pats vienas garnys; medinės triobos šiaudų stogais, — kontrastas, sulyginus su moderniškais, bet ne taip vaizdingais, trobėsiais Vokietijos pusėje; vyrai kasa durpes; toliau, už laukų ploto matai tamsią pušynų ir eglynų juostą.

Lietuva yra tai slėnio kraštas — aukščiausios Lietuvos ir Telšių Kalnų vietos, nesiekia daugiau tukstančio pėdų. Jos derlingus laikus, kuriuos nesenai dengė nepereinami miškai ir girios, — tikrai medžiotojų rojus, — išraižo šimtai ežerų ir dideli pelkynai; visa tai sudaro 4% Lietuvos ploto. Didžiausi Lietuvos upė yra Nemunas, kurs, rinkdamas į save visą tinklą upelių iš žiemių ir pietų, įpuola į Baltijos juras prie Klaipėdos.

Lietuvos Geografija.

Kaune, apie šimtas mylių nuo Nemuno žiočių, Nemunas susijungia su Neriu (Vilija), prie kurio stovi senoji Lietuvos sostinė Vilnius. Pats Nemunas prasideda pietų-rytuose nuo Vilniaus ir teka į vakarus ligi Gardino; šičia pasukęs dešinėn, plaukia linkui Kauno į žiemius; nuo Kauno krypsta į vakarus, plaukdamas juron. Einant Lietuvos ir Rusijos sutartim iš 12 d. liepos, 1920 metų, viršutinė upės dalis sudaro pietų-rytų sieną tarp Lietuvos ir Lenkijos, bet po to lenkai įsibriovė į tą sieną, ir dabar Lietuvos Respublikos teritorija yra miniaturinės Afrikos pavydalo. Vilnius buvo lenkų užimtas ir atkirsta apie dešimts tukstančių ketv. mylių teritorijos, ligi pietų Lietuva pasiliko lig riešutys žnyplėse — Lenkija rytuose ir Rytų Prusija vakaruose.

Žiemiuose siena susisiekia su Latvija, ir vakaruose, tarp Latvijos ir Prusijos, Lietuva, kaip sakoma, pridėjo savo lupas prie Baltijos Jurų. Išpradžių teturėjusi tiktai dvyliką mylių pajurio prie Palangos, ji padidino jį ligi šešiųdešimtų mylių ir įsigijo sau uostą, po to, kai Ambasadorių Konferencija atidavė Klaipėdos Kraštą, kartais vadinamą Mažąja Lietuva, kurį, ligi vietos gyventojai pasiėmė įstatymus į savo rankas, valdė, aliantų vardu, prancuzų komisija. Iškyrus šitą teritoriją, sudarančią plotą vienuolikos šimtų ketv. mylių, — tris kartus daugiau, ne kaip Wales, su dviem milionais su kaupu gyventojų (beveik tiek pat, kaip ir Danijoje), iš kurių suvirš 80 nuošimčiai užsiima žemės ukiu.

Kaunas — laikinoji sostinė.

Netekę Vilniaus (laikinai, kaip jie mano), Lietuviai buvo priversti įkurti savo sostinę Kaune. Tai yra vienas tokių miestų, kuriam garbė liko primesta. Jis niekados nebuvo skirtas likti Europoje sostine, ir šita garbe jis taip puošiasi, kai klounas karaliaus vainiku. Jis nėra vertas miesto vardo ir, atvirai kalbant, yra purvinas. Jis neturi kanalizacijos, neturi vandens, — protingas keleivis ir dantis skalauja mineraliniu vandeniu, — ir vienintėlis moderniškas jo patogumas, tai elektros šviesa. Jei nebus išleistos didelės pinigų sumos, tai vargiai jis galės buti kitoks, koks buvo pirm karo, typingas rusiškas garnizono miestas. Dar daugiau, jo viešbučiai visu prasčiausie Pabaltijo Valstybėse...

Labai įdomi ir daili, taip jau su marga istorija, yra Vytauto katalikų bažnyčia, garbingas lietuviško gotiko pavyzdis, pastatyta iš raudonų plytų, ties pat Nemuno krantu. Tai yra seniausia visų Kauno bažnyčių, pastatyta penkioliktame amžiuje. 1831 metais rusai buvo pavertę ją stačiatikių cerkvę; vokiečių okupacijos metu čia buvo vokiečių sandėliai. Dabar ji ir vėl yra Romos Katalikų bažnyčia.

Prieš karą rusų valdžios buvo draudžiama statyti namus ant kalnų aplink miestą; pačiame mieste tebuvo leidžiama statyti ne aukštesnius kai dvie jų aukštų namus; mat, aukštas namas gali buti artilerijai taikiniu. Dabar betgi jau yra daug gyvumo ir statoma daug naujų namų, nors dar per keletą metų bus jaučiama Kaune butų stoka.

Laisvės Alėjos Typai.

Del žemų namų pačios gatvės atrodo lig suplotos. Laisvės Alėjoje į gatvę išeina mažiukai krautuvių langeliai (visi saugiai uždaromi nakčiai); prieš juos — akmens šaligatviai; toliau akmenimis grįstos gatvės viduri yra platus liepomis apsodintas takas ir mediniai suoleliai. Šitai yra tikrai geras patvarkymas ir pėstiems ir važiuotiems, nes vežimai turi eiti savo kriptim, vienon pusėn dešinėje, antron — kairėje, tik, reikiant pasukti, priseina važiuoti, kai ir Berlinė, ligi bloko galo. Kaune nėrė dar gatvių judėjimo klausimo, nes retai kur tematai motorą; vietoje kauniečių motorų girdi arklių kanopas ant bruko ir vežikų ratų traškėjimą; vienintėlė susisiekimo priemonė — tai nevalytas ir persikimšęs tramvajus, traukiamas vieno arklio...

Galima pastebėti daug įdomių typų Kauno Unter den Linden'e: basos kaimietės, paslėptais po baltais ir spalvuotais nuometėliais plaukais, neša ragažes su vaisiais; kunigai, ilgais rubais ir katiliukais arba panamomis ant nedailiai, vokiečių papročiu, kai ir daugelis kitų čia vyrų, apskustų galvų; raiteliai karininkai, žvangėdami eina, vyno spalvos kelnėmis; policistai šviesiai mėlynais rubais, su šalmais, taikomais prie uniformų spalvos, — policiją modeliavo Lietuvos policijos Viršininkas, pro-anglas; pastebėjau, kad skaitmens ant jų apykaklių paneši musiškiems, tik ne revolveriai prie šonų. Toliau — išblyškusiais veidais žydai; barzduoti rusai; dailios mergaitės, charakteringomis lietuvių mėlynomis akimis, šviesiais plaukais, daug ypatingai primenančių anglišką typą; jos — dažnai gerai apsirėdžiusios; kitos — dėvi tokią jupą, kad matai nuogas blauzdas; tai, girdi, moderniškas, ne tautinis fasonas, kurs, ko gera, gali dar ir pas anglus ateiti.

Eidamas taku, gerėjausi medžių uksme, nes Lietuvos saulė liepos mėnesį gan karšta; sustojau pasižiurėti gaisrininkų motoro, — tai statinė, su ilga rankove, gaisrininkai žibančiais vario šalmais, — tai kitas, maniau sau, Policijos Viršininko pro-angliškų simpatijų įrodymas. Už kelių žingsnių toliau pamačiau labai keistą reginį: moteris su svarstyklėmis. Atsisėdau ant gretimo suolelio, laukdamas progos nufotografuoti, man ją bedabojant, priėjo keletas žmonių ir, atsisėdę jos kedėje, pasisvėrė, rods, už tai mokama tiktai puspenis, bet šis naujoviškas uždarbiavimo budas turi buti pelningas. Patarčiau jį musų (Londone) šaligatvių dailininkams, daug kenčiantiems del musų nepastovaus klimato. Nebutų sunku pritaisyti virš kedės lytsargį lytingomis dienomis ir, suradus sau kur patogų kampelį, toleliau nuo „penny-in-the-slot" mašinų, galima susidaryti sau mažiuką biznį ir nuolatinę klijentėlę.

Daugybė žydų, sutinkamų Kauno gatvėse, rodo keistą kontrastą, sulyginus juos su šviesiaplaukiais lietuviais. Mieste yra didelė žydų apgyventa dalis; faktinai, iš 120,000 gyventojų nemažiau pusės yra žydai, kurių nesuvaldoma energija daug prisidėjo prie Baltijos Valstybių prekybos atgaivinimo.

(Daugiau bus)

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

S. L. A. RESPUBLIKOJE.

Nė mums, nė jums,
nė jiems, nė kitiems;
S. L. A. priklauso visiems.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra mažutė respublika, turinti autonomiją nuo Jungtinių Valstijų valdžios. Ji yra tvarkoma sulig valdžios nurodymų, kaipo tokia savitarpinio susišelpimo nelaimėje organizacija. Ligoje ir ištikus mirčiai, išmokamos tam atatinkamos sumos ligoniui ar mirusio šeimynai, sulig su kiekvienu individuoliu asmeniu padarytos sutarties prisidedant prie šios organizacijos ir šitą kontraktą abi pusi, kaip įstojąs į ją narys, taip pati organizacija, privalo pildyti. Jei kuri pusė sutarties neprisilaiko, tai Jungtinių Valstijų valdžia, nuo kurios musų autonomija priklauso, gali įsikišti ir pasakyti mums, kaip mes privalone savo argumentus išrišti. Bet tai įvyktų tik tuomet, jeigu mes taip toli nužengtumem, kad reikėtų pasiekti net Jungtinių Valstijų teismą ir ji kviestumem į musų respublikos reikalus įsikišti.

Taigi SLA. šiandien yra pastatytas ant tokių pamatų, kad jame gali prigulėti ir priguli žmonės lietuviai, be skirtumo lyties, politinių ir tikybinių įsitikinmų, arba kitais žodžiais kalbant, kiekvienam sveikam lietuviui yra plačiai atidarytos durys į šią organizaciją, į šią respubliką, be pasportų, be vizų, bile jis tik pasižada priimti šios respublikos pilietybę, t.y. pasižada buti ištikimu piliečiu šios respublikos ir užsimokėti respublikai priklausančius mokesčius; tai viskas ko reikalaujama nuo žmogaus, kuomet jis nori tapti šios respublikos piliečiu.

Kaip kiekvienoj šalyj, kiekvienoj respublikoj, žmonės-piliečiai yra susigrupavę į įvairias politines partijas, taip ir Susivienijimo Respublikoje mes turime partijas. Viena iš stipriausių partijų, kuriai visas kreditas priklauso už įkurimą, vedimą ir palaikymą šios respublikos tokioje padėtyje, kad į ją įleidžiami be skirtumo įvairių įsitikinimų lietuviai, yra **bepartyvė partija,** susidedanti iš taip vadinamų pažangiųjų žmonių. Šita partija neturėjo ir iki šiai dienai neturi jokių rašytų įstatų, nei jokios eilinių narių organizacijos; partija, kuri neturi jokių sueigų nė viršininkų, nė komitetų, tokia nematoma, neapčiuopiama jėga, tarsi kokia Dievo galybė, sutvėrė, veda ir valdo šią respubliką, nes tos bepartyvės partijos augščiausiu obalsiu yra tai paties Susivienijimo gerovė, pačios respublikos piliečių teisių apginimas. Tai bepartyviai partijai nerupi apgint kurią bent partiją, bandančią atvejų atvejais susukti savo lizdą šioje respublikoje, bet jai apeina aginti pačią respubliką, jos piliečius.

Šita bepartyvė partija, valdančia ir globojančia Susivienijimo Respubliką, yra ta milžiniška didžiuma SLA. narių, kuriems pirmoje vietoje rupi SLA. labas. Šitą misteriška bepartyvę partiją laiks nuo laiko partijiniai žmonės apšaukia ir vadina įvairiais vardais, sulig reikalo, sulig laiko, ir abelnai sulig žmonių upo.

Kuomet šita bepartyvė, bekunė partija suburė Amerikos lietuvius į šią Susivienijimo respubliką ir kuomet mažu pamažu kunigai ir jų pasekėjai pradėjo savo tikėjimiškus principus per prievartą brukte-brukti SLA. nariams, tai sutiko pasipriešinimą tokiems darbams, nes nevisiems nariams patiko prievarta brukimas tikėjimas. Atsirodo SLA. narių, kurie kunigams stačiai pasakė:

„Jei jus norite Dievą garbinti, pasistatykite bažnyčias, šaukite ten sau ištikimus žmones, skelbkite jiems tą ką jųs mokate ir ką norite. Jei jums kas tikės, mes nieko prieš tai neturime. Bet šioje Susivienijimo respublikoje jųs privalote buti ištikimais jos piliečiais, ištikimais nariais šiai organizacijai, kurioje turi turėti lygias teises visi. Mes esame žmonės lietuviai, vienos tautos vaikai ir trokštame suvienyti visus lietuvius vienan ryšin ir todel įkurėmė šią respubliką ir garantuojame kiekvienam jos piliečiui laisvę — tokia laisvę, kad visiems butų smagu gyventi musų respublikoje. O jeigu mes daleisime vienai kokiai nors partijai ar sektai imti viršų ir varu versti SLA. narius prie kokio nors tikėjimo, ar kokios nors partijos, tai pats principas ir musų respublikos patsai vardas **Susivienijimas Lietuvių Amerikoje,** paliks beprasmis."

(Daugiau bus).

VEIDRODIS

Japonų jumoreska.

Prieš penkiasdešimt metų atgal, veidrodis buvo visai nežinomu daiktu Japonijos kaimiečiams. Mergaitės sužinodavo apie savo skaistumą tik jų numylėtinių giriamos.

Bet štai vieną kartą, jaunas jau vedęs japonas gale kaimo rado mažą kišeninį veidrodėlį, gal but kokios nors europietės pamestą.

Pirmą kartą savo gyvenime Juki pamatė panašų daiktą.

Jis pasižiurėjo į savo radinį ir nustebęs pamatė ten gelsvos spalvos, juodomis akimis veidą.

Juki puolė ant kelių ir, vis dar veidrodin žiurėdamas, šnibždėjo:

— Juk tai bruožai mano amžinosios atminties brangiojo tėvo, senai jau mirusio. Kokiu budu jo atvaizdas randasi čia. Gal but tai yra man kokia nors pranašystė?

Jis nusilenkė atvaizdui ir paskui, rupestingai įvyniojo savo neįkainojamą radinį skepeton, paslėpė jį rankovėje.

Vakare, sugrįžęs namo, jis paslėpė šį atvaizdą žydrioje vazoje. Tai, jis manė, buvo pati patogiausioji vieta tokiems daiktams slėpti, nes vaza buvo labai brangi ir visiems buvo uždrausta ją liesti.

Žmonai apie savo radinį jis nė žodžiu neprasitarė: bijojo moteriško plepumo.

Bet pats Juki jokiu budu neįstengė nusiraminti. Kelius kartus į dieną jis mesdavo darbą lauke, grįžo į namus ir slapta nuo kitų namiškių gerėjosi savo tėvo atvaizdu.

Jo žmona Ine-ko jokiu budu negalėjo suprasti, kodel vyras taip dažnai grįžo namo darbo valandomis. Praslinkus kuriam laikui ji ėmė įtarti savo vyrą kuriame nors blogame užmanyme ir pradėjo sekti jį.

Jai pavyko: ji, nematant vyrui, įėjo kambarin kaip tik tuo laiku, kuomet šis statė žydrųjį vazą jos nuolatinėn vieton.

Nespėjo jis išeiti, Ine-ko išėmė veidrodėlį iš vazos. Čia iš karto ji suprato baisiausiąją jos vyro slepiamą paslaptį: veidrodyje ji pamatė moters atvaizdą.

Tai štai kodel Juki, kurs buvo apsimetęs ją mylinčiu, ištikimu ir geru vyru, taip dažnai grįžta į namus, net darbą užmiršdamas!

Jis ėjo gėrėtis atvaizdu šios moteriškės!

Pavydo ir pykčio kankinama, ji vėl žvilgterėjo veidrodin ir nustebo, — ką gero galėjo rasti toj moteriškėj Juki? — Juk akys, kurios spindėjo atvaizde, reiškė didžiausią neapykantą ir pyktį.

Ine-ko apėmė sunkios liudnos mintys, ir ji nepalietė nė savo nuolatinio darbo.

Kuomet Juki grįžo namo, jis nustebęs persitikrino, kad žmona jo visai nebesutiko, ir vakarienė buvo neparengta.

— Štai kiek vertės turi tavo meilė ir visi prižadai! — sušuko vietoj paprasto pasveikinimo Ine-ko. — Dar nėra metų kaip mudu apsivedėm, o tu jau slepi žydrioje vazoje svetimos moters atvaizdą. Tu myli šią šlykščią moterį daugiau negu savo ištikimą žmoną!

— Ine-ko, apie ką tu kalbi? — paklausė įkykintas Juki.

— Juk tai atvaizdas mano atmintino tėvo. Aš radau jį gatvėje ir paslėpiau patikimiausioj vietoj.

Ine-ko dar smarkiau supyko. Tarp jų prasidėjo tikriausias barnis.

Kaip tik tuo laiku pro namus ėjo visų gerbiamas dvasiškis ir jis išgirdo barnio garsus.

— Mano vaikai, — tarė šventas žmogus įeidamas kambarin, — ką judu čia dirbate?

— Šventasis tėve, — sušuko Juki, — mano žmona nustojo proto. — Tėve, — savo eile šaukė Ine-ko — mano vyras slapta garbina svetimą moterį. Jos atvaizdą aš radau žydrioje vazoje.

Čia ji įteikė jam veidrodėlį, į kurį dvasiškis ėmė godžiai žiurėti. Po to jis žemai nusilenkė veidrodėlio atvaizdui.

— Vaikai mano — tarė jis: —baikite jusų tuščius barnius. Prieš mus atvaizdas švento visų gerbiamo atsiskyrėlio. Aš privalau šį atvaizdą paimti su savimi ir saugoti jį, padėjus musų šventyklos šventenybių tarpan.

Šiuos žodžius ištaręs, jis palaimino jaunąją porą ir išėjo, nešdamasis su savimi veidrodėlį, tiekos nesusipratimų priežastį.

Vertė B. Ronius.

(„Trimitas").

Vytautas Montvila.

KALĖJIME.

Aš atskirtas nuo tėvelių,
Brolių, seserų,
Pro kalėjimo langelį
Vis liudnai žiuriu.

Po padanges debesėliai
Šilkasparniai plauko,
O aš, laisvės pasiilgęs,
Laisvės tik ir laukiu.

Ei, sargai jųs kietaširdžiai,
Budelių šimtai,
Jus delto mane uždarę
Laikot nekaltai?

Apžiurėkit mano širdį,
Jos visus kampus —
Pamatysit kad nė lašo
Nuodėmės nebus!

Tai delko mane troškinat
Jus drėgnuos urvuos,
Ir neduodate krutinei
Atsikvėpt laukuos,

Kur laisvai sau skraido paukščiai
Ir drugių pulkai,
Kur siubuoja aukštos pušys
Ir žali beržai;

Kur Šešunės lėtos bangos
Šnabžda po karklus,
Kur baltveidis Nemunėlis
Liejasi ramus...

(„Jaunimas").

A. Gluosnelis.

A T E I K.

Ateiki, meilute, per jurių platybę,
Pamatymas tavęs jėgų man priduos,
Ateiki ir suteiki man meilės saldybę,
Suteiki krutinei galybę audros.
Ateik ir nuvesk į platųjį lauką,
Kur medžiai žaliuoja, kur žydi gelelės,
Tenai, kur tamsybės debesiai neplauko,
Kur šviečia, kur žiba liuosybės saulelė.
Nuvesk į padanges, tenai mes skrajosim,
Ten busim laimingi — nespaus neteisybės,
Žiaurių prispaudėjų tenai nebijosim,
Ir džiaugsimės, skrisim tenai po platybes.
Tenai tarp eterų melsvosios gilybės,
Lakiosim ir siųsim vargam prakeikimą,
Pajausime visą saldumą liuosybės
Ir laimėsim musų laimingą likimą.
Ateiki, meilute, vesk mane jauną
Į tą begalinę pasaulio platybę,
Tegul ten nuvargus siela atsigauna
Ir mintis suspausta įgauna liuosybę.
Įgavus liuosybę mintis suspaustoji,
Nupins kuo puikiaus vainiką svajonių...
Tik ateik pas mane — ateik, mylimoji!
Išvesk iš klano vargų ir dejonių.

(„Jaunimas").

K. Bridžius.

GEGUŽINĖN VAŽIUOJANT.

Garlaivis prunksčia, sukas verpetai,
Greit jau mes busime miško pavėsy...
Kas, kad sušilęs—greitai atvėsi,
Greit, jau mes busim miško pavėsy...

Skuba vis bangos, lyg mano metai,
Ažuolai, pušys margina krantą...
Kas, kad čia musų nieks nesupranta!
Ažuolai, pušys margina krantą...

Sukas, pukšnoja garlaivio ratai,
Žiurėk, jau galvas pušys linguoja.
Nusiraminkk, nors širdis ir dejuoja...
Žiurėk jau galvas pušys linguoja...

(„Jaunimas").

PAVASARIO DIENA.

Pavasaris kaitroje žymis,
Jau rumai saulės spinduliuos.
Aš vėliai aš: jaunai atgimęs
Aš vėl myliu ir linksminuos.

Sielos daina laukuosna traukia,
Visus gyvus šaukiu ant tu:
Kiek platumos, kiek laisvės laukia,
Kiek čia dainų, kiek čia žiedų.

Greičiau vežiman, per guronus
In pievas žydinčias išlėkt —
Ir veidus moterų raudonus
Ir priešus nubučiuot mokėt.

Šlamėkit žaliosios girelės,
Žaliuok žolė, žydėk ieva!
Kaltų nėra, lygybės galios
Tekils garbinga vėliava!

1925-IV-27, *Faustas Kirša.*
Kaunas.

(Šitos eilės specialiai parašytos puikiai kompozicijai ir šią žavėjančią dainą artistas J. Babravičius dainuos savo koncerte, kuris įvyks spalių 11 d., š. m., Academy of Music salėje, Brooklyne).

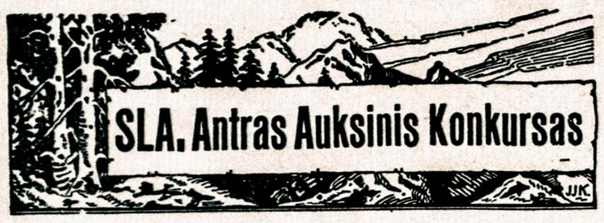

SLA. ORGANIZATORIAMS PATARIMAI

TEISINGUMAS.

Tik tas žmogus įgauna kitų neabejotino pasitikėjimo, kuris niekuomet nėra nieko prigavęs arba stambiai pamelavęs. Net ir lietuviška patarlė sako: „Su teisybe eidamas, daug kartų nueisi ir sugrįžt galėsi, o su melais tik vieną kartą nueisi ir grįžti negalėsi.”

Kartą padaręs prigavingu keliu kam nors skriaudą, jau to asmens akyse niekuomet neatgausi teisingo žmogaus vardo, nors ir teisingiausiu budu savo tolimesnius santykius su juomi palaikysi. Jam vis rodisis, kad tu jį prigaudinėji ir gana. Tą patį galima pasakyti ir apie tuos žmones, kurie neteisingais įtikinimais sau laikinus laimėjimus renka. Melas yra tik laikinai paslepiamas ir ankščiau, ar vėliau jisai išeina aikštėn ir jau melus skleidžiančio žmogaus vardas netenka jokios svarbos ir pasitikėjimo. Kartą pamelavęs žmogus, nors ir gryniausią teisybę pasakotų, jau jam netikės tas, kuris patyrė seniaus melagingus jo pasakojimus. Niekas tiek žmogaus neužgauna ir tokio didelio pasipiktinimo nesukelia, kaip melai ir prigavystės. Beveik kiekvienas žmogus melagio ir apgaviko neapkenčia. Net ir patys melagiai ir prigavikai panašių sau žmonių saugojasi.

Jei kartais pasitaiko net visai nesužiniai žmogui pameluoti arba jį prigauti, tai ir tuomet labai sunku iš to išsiteisinti, kad neužsitraukus nors mažo šešėlio tolimesnio neužsitikėjimo.

Tenka pastebėti gyvenime, kad kartais žmonės manydami, jog yra galima prakilniems tikslams kad ir melagingu budu iš žmonių pinigus rinkti, tačiau kas tik to kelio pamėgino, šiandien neturi jokio pasitikėjimo visuomenėje. Už prigavystes ir melagingus prižadus visuomenė lygiu budu smerkia visus, nežiurint ar jisai yra pasižymėjęs visuomenės darbuotojas, ar jisai yra paprastu žmogumi. Jei net ir didžiausis genijus prigavingu budu ko nors siektų, tai ir jį žmonės lygiu budu pasmerktų.

Apgaudinėtojų likimą ir jų karjėros užbaigą kuoaiškiausiai apibudina garsusis Amerikos prezidentas Linkolnas sekamais keliais žodžiais:

„Gali apgaudinėti tulus žmones visą laiką, ir gali apgaudinėti visus žmones tulą laiką, *bet negali apgaudinėti visų žmonių ir visą laiką.*”

Ir šituose žodžiuose, išreikštuose garsaus teisybės mylėtojo Linkolno, yra nesugriaunama teisybė. Kas tik pamėgino melo ir prigavystės keliu eiti, kiekvienas suklupo ir daugiau negalėjo atsikelti taip skaistus ir visuomenės mylimas žmogus, kokiu buvo prieš tai. Gana turime pavyzdžių ir musų, lietuvių, gyvenime.

Todel reikia sagotis kiekvienam žmogui melo ir prigavysčių, jei norima turėti savo draugų ir savo kaimynų pasitikėjimo, jei norima ko nors gyvenime pasiekti. Juo labiau to reikia saugotis SLA. organizatoriams, jei jie nori buti pasekmingi savo darbuotėje. Taipgi reikia pridurti, kad tokis SLA. organizatorius niekuomet neturės gero pasisekimo, jei jisai praeityje yra pasižymėjęs kokiu nors budu kaipo melagis arba apgavikas ir tuomi nustojęs žmonių pasitikėjimo. Tokiems žmonėms reikėtų saugotis stoti musų organizacijos kuopų priešakyje, nes tuomi jie tik blogo daro, vietoje gero daryti. Paprastai žmonės sako, kad jei tokiems žmonėms yra vieta organizacijos priešakyje, tad ir organizacija yra tokia, koki tie žmonės.

Kiekvienas SLA. organizatorius turi buti patikimas vietos žmonių, kuriam jokių melagystės ir prigavimo darbų negali primesti. Tik tokiam žmogui stojus darban, jo pastangos, jo pasišventimas gali duoti pageidaujamų davinių. Nesa kaip minėjome, kad kartą susitepęs žmogus kokiu nors prigavinmu darbu, ir tuomi nustojęs žmonių įsitikėjimo, niekuomet to nepataisis, nors ir teisingiausiai viską darytų ir niekas juomi daugiau neabejotinai pasitikėti negalės. Mat tokia yra žmonių psykologija.

Taigi SLA. organizatoriai turi saugotis, kad nepažadėjus daugiau, negu musų organizacija savo nariams gali duoti. Kiekvienas turi žinoti, kad SLA. organizatoriam nėra nei reikalo didesnių pažadėjimų daryti, negu organizacija gali duoti, nes SLA. ir taip yra daug pigiau prigulėti, negu kitose organizacijose, arba apdraudos kompanijose. Ir jos nariai daug daugiau gauna, negu kitose organizacijose net už didesnę mokestį. Taipgi reikia saugotis nedaryti ir tokių sutarčių su žmonėmis, kurių negalima išpildyti. Kartą davus žodį, butinai reikia dalaikyti jį, nepaisant kokios kliutys tau kelią pastotų. SLA. organizatoriai turi eiti tuo keliu, kuriuomi jie gali vaikščioti į visas puses niekeno nekliudomi. Jei manote pasirinkti tokį kelią, kuriuomi tik vieną kartą galima nueiti ir net grįžti negalima, tai verčiau visai nepradėkite šito prakilnaus darbo, nes tuomi tik pakenksite savo organizacijai.

SLA. organizatoriai savo teisingume, ypač kur jie kalba apie organizaciją, turi buti atsargūs. Reikia žinoti, kad kartą neteisingai perstatęs žmogui organizacijos teikiamą savo nariams naudą, jau niekuomet neatitaisysi to žmogaus akyse SLA. organizacijos gero vardo. Ir netik jis pats pasiliks blogos nuomonės apie organizaciją, bet ir savo draugams ir pažįstamiems blogoje šviesoje ją perstatys. Tokiu budu netik pats sau organizatorius pakenkia, jei neteisingu keliu pamėgintų eiti, bet pakenkia ir kitiems darbuotojams ir net pačiai savo organizacijai.

Teisingumas yra pagrindu žmogaus pasisekimo, jo ateities. Tik teisingo kelio besilaikydami pasieksime savo užsibriežto tikslo ir susilauksime kitų mums reiškiamos pagarbos. Lai teisybės aušrinė veda ir kiekvieną SLA. organizatorių jų prakilnaus darbo sunkiuoju keliu prie laimėjimo, prie kuodidžiausio patarnavimo savo broliams—darbo žmonėms.

KONKURSO DARBUOTOJU PRANEŠIMAI

GERI PATARIMAI.

SLA. Antro Auksinio Konkurso skyriaus vedėjui pradėjus rašyti „SLA. organizatoriams patarimai”, manau toki naudingi ir tiek jėgų ir noro darbuotis priduodanti straipsniai tikrai atneš naudos musų organizatoriams. Aš tų straipsnių svarbesnes vietas perskaitau po kelis kartus ir turiu pasakyti, kad jie man daug pagelbėjo. Kiek teko patirti, tai net ir biznieriai šituos straipsnius godžiai skaito ir jais pasinaudoja, nes ištikro jie kiekvieną traukte traukia į tikro pasisekimo kelią. Gaila, kad po tais straipsniais niekas nepasirašo ir nežinia kam buti dėkingu už tokius naudingus patarimus.

Mano didžiausiu pageidavimu yra, kad kiekvienas SLA. organizatorius tuos straipsnius perskaitytų ir mėgintų taip elgtis, kaip juose patariama, o esu tikras, kad jų pasisekimas organizavimo darbuotėje žymiai padidėtų. Taipgi noriu palinkėti tų straipsnių autoriui, kad jis niekuomet nepailstų tai rašęs ir kol SLA. organas „Tėvynė” gyvuos, kad jame visuomet butų tokių pamokinimų ir patarimų.

Pasekmingas org.

Redakcijos prierašas. Sveikas įdomauji kas tuos straipsnius rašo, o pats nenori „Tėvynės” skaitytojams pasisakyti kas esi. Tiek to su slaptybėmis. Visai nesvarbu kas tuos straipsnius rašo ir tas rašytojas jokio dėkingumo nesitiki ir nelaukia. Jam didžiausiu atlyginimu yra, kad tie straipsniai naudingi SLA. organizatoriams.

NAUJA DARBUOTOJA.

SLA. 21 kuopos iš Detroit, Mich., organizatorė, **M. Geraltauskienė**, rašo sekamai:

„Malonėkite įregistruoti ir mane į Antro Auksinio Konkurso darbuotojų eilę. Pabandžiau savo jėgas ir gabumus prirašinėjimui naujų narių į S. L. A. ir pasirodė, kad Detroite dirva tam plati ir darbas gana lengvas, tik reikia noro ir energijos. Esu pasiryžus laimėti pirmą dovaną, nes iki pabaigai Antro Auksinio Konkurso dar yra gana laiko.”

Smagu susilaukus tokios naujos darbuotojos! Ir sesė Geraltauskienė teisybę sako, kad lengva naujus narius prirašinėti prie SLA., kuomet yra noro tuo žvilgsniu pasidarbuoti. Ir mes pilnai pasitikime, kad ji pasieks pirmos dovanos, kuomet su pasiryžimu stoja darban. Laimingos kloties!

S. L. A. REIKALAI

KUOPŲ DARBUOTOJAMS.

Visa eilė kuopų sekretorių ir šiaip darbuotojų prisiuntė „Tėvynės” redakcijai Chicagos „Varpo” firmos platinamus lapelius S. L. A. reikalais, kuriuose neva kritikuojama S. L. A. Pildomoji Taryba ir varoma tam tikra agitacija už perkėlimą SLA. namo į Chicagą ir ragina SLA. narius išrinkti į Pildomąją Tarybą tik čikagiečius S. L. A. darbuotojus. Rytinių valstijų SLA. nariai tokia agitacija labai pasipiktino ir reikalauja, kad šitam „Varpo” vajui butų tinkamai atsakyta per „Tėvynę”, paaiškinant tikrąją reikalų padėtį. Visi prisiuntusieji redakcijai šituos lapelius tikrina, kad šito „Varpo” vajaus „inžinierium” yra D-ras A. L. Graičunas ir jis šituos lapelius siuntinėja SLA. kuopoms ir kitiems darbuotojams. Matomai D-ras Graičunas yra ir to straipsnio autorius, po kuriuomi pasirašo „Senas SLA. Narys”. Šitas straipsnis tilpo „Varpo” 36 num., o dabar atspausdintas su „Varpo” antro puslapio antgalviu ir visais paaiškinimais ir todel sakome, kad šis vajus yra varomas „Varpo” firmos. Taip supranta ir kiti SLA. nariai.

Kurie darbuotojai šitą plakatą prisiuntė ankčiau ir iki šiol nesulaukė atsakymo „Tėvynėje” į tą agitaciją, kuri vedama šiame plakate, jau net bara „Tėvynės” redakciją už apsileidimą ir tylėjimą akyvaizdoje tokios žalingos S. L. A. reikalais agitacijos. Pilnai sutinkame su gerb. darbuotojais, kad S. L. A. organui butinai reikia reaguoti į tokią agitaciją. Kuomet įvairias nesąmones suopia daktaras Graičunas, tai neverta nei domės į tai kreipti. Bet čionai šitą vajų varo jau laikraštis „Varpas” ir todel dalykas svarbesnis, nes laikraštis savo autoritetu pridengia tą slapuką, kuris tą agitaciją varo. Todel į šito plakato nesąmones butinai reikia atsakyti ir jame pakelti klausimai nušviesti tikroje jų šviesoje.

Bet šito padaryti „Tėvynės” redakcija iki šiol negalėjo delei dviejų priežasčių. Šitą plakatą gavome vos tik truputį viršaus savaitės laiko atgal ir todel nuo to laiko tegalėjome paaiškinimą įdėti tik į šį „Tėvynės” num. Reikia atminti, kad „Tėvynė” išeina tik kartą į savaitę ir kiekvieno antradienio ryte laikraštis eina spaudon. Todel nors rašinius gautume ir antradienio ryte, tai jau jie turi laukti kitos savaitės numerio, nes negalima jų įdėti į tos savaitės laidą.

Antra priežastis, del kurios ir šiame „Tėvynės” num. nededame atatinkamo paaiškinimo į tą plakatą, yra ta, kad pats SLA. Prezidentas p. Gegužis pasižadėjo į sekamos savaitės numerį parašyti tinkamą paaiškinimą ir tuomi užbaigti visą klausimą delei to „Varpo” vajaus. Šias kelias pastabas padarome tuo tikslu, kad nuraminus pasipiktinusiius SLA. darbuotojus tokia „Varpo” agitacija SLA. reikalais. Truputį kantrybės, o viskas bus paaiškinta ir nereikės pyktauti ir nervuotis delei tokių dalykų, kurie, rodos, turėtų buti aiškųs kiekvienam SLA. nariui. Rodosi kiekvienas gali suprasti, kad perkėlimas SLA. Centro į Chicagą tik „Varpo” ir jo pasislėpusio bendradarbio užsimanymu dar nieko nereiškia, nes nei „Varpas”, kaipo pašalinis laikraštis, nei jo pasislėpęs bendradarbis neturi nieko bendra su SLA. reikalais, todel ir jokio sprendžiamojo balso tais reikalais jie negali turėti ir jų pakreipti sulig savo noro tiesioginiu budu irgi negali. Kas liečiasi „Varpo” agitacijos prieš Pildomąją Tarybą, tai jis šitokius žingsnius pradėjo prieš dabartinę Pildomąją Tarybą jau ne šiandien. Niekas negali pašaliniam laikraščiui burnos užčiaupti ir uždrausti pult SLA. Pildomąją Tarybą kad ir didžiausiom nesąmonėm besivaduojant, iki neprieinama prie kriminalių šmeižtų. Žinoma, „Varpas” galėtų daug daugiau SLA. reikalais pasitarnauti, jei jis konstruktyviu budu remtų musų organizaciją, vietoje pulti jos viršininkus ir sėti tarpe narių neramumus su tokia savo nerimta ir neapgalvota agitacija, kaip čionai kalbamas plakatas.

Tai tiek šituo reikalu turime paaiškinti SLA. nariams. O kitus klausimus sekamam „Tėvynės” num. paaiškins tinkamoje formoje pats SLA. Prezidentas p. S. Gegužis.

LAIKAS RUOŠTIS PRIE SEIMO.

Kai jau visiems SLA. nariams yra žinoma, kad sekamų metų birželio mėnesy įvyks SLA. Seimas. Daugumui gali išrodyti, kad tai dar labai ilgas laikas iki Seimui ir todel nėra reikalo apie tai galvoti. Vienok praeities patyrimai mums sako visai ką kitą. Iš praeities gerai žinome, kad prie Seimų priseina ruoštis labai skubotai ir daugelis reikalų atliekama tik pripuolamai. Paprastai visas darbas Centre susikuopia paskutinėmis dienomis prieš Seimą, nes kuopos su savo įnešimais ir kitais Seimui skiriamais reikalais laukia paskutinių dienų ir todel suvėlina ir Centro darbus prisirengimui prie Seimo.

Dabar atvėsus orui ir galint skaitlingesnius kuopų susirinkimus sukviesti, reikėtų kuopoms pradėti svarstyt tie visi reikalai, kuriuos jos paprastai patiekia Seimo svarstymui. Reikia atminti, kad konstitucijos pataisymui duodami įnešimai reikia pasiųsti Įstatų Komisijai nors penkiais mėnesiais prieš Seimą, jei norime, kad jie butų paduoti sulig pačios konstitucijos nurodymo. Pagaliau jau laikas kuopoms vengti padaryt bile įnešimas Seimui, kurie tankiausiai pasiekia net kraštutiniausių nesąmonių ir tik juokų Seime sukelia. Juokas geras dalykas, bet tuo budu gaišinama brangus laikas ir tas priverčia musų Seimus užsitęsti visą savaitę. Prie gerai apgalvotų įnešimų ir visų kitų sutvarkytų reikalų butų galima Seimas užbaigti per tris dienas. Pereitame Seime buvo paduota net 112 įvairių įnešimų, tačiau iš jų visų Seimas priėmė, rodos, tik 4 įnešimus. Didžiuma jų buvo net prieštaraujančių Valstijų Apdraudos Įstatymam. Ir reikia pasakyti, kad nežiurint to, kad Seimų protokoluose prie tokių įnešimų pažymima, jog jie prieštarauja Valstijų Apdraudos Įstatymams, vienok kuopos tokius įnešimus kartoja kiekviename SLA. Seime.

Šitas faktas liudija, kad Seimui įnešimai yra daromi pripuolamai, be jokio gilesnio apsvarstymo, išdiskusavimo ar toki įnešimai butų praktiški organizacijai, ar atneštų naudos, jei Seimas juos priimtų. Vadinasi, kuopos ir jų darbuotojai visiškai nepaiso, kad jau net keli Seimai tokius įnešimus atmetė ir paskelbė juos prieštaraujančiais net Valstijų Apdraudos Įstatymams, jos tuos pačius įnešimus kartoja ir tiek.

Todel jau laikas šito vengti ir neapkrauti Seimo begaliniu skaitlium visokių įnešimų, nes tas tik bereikalingai laiką gaišina ir kaip Centro, taip ir pačių kuopų pinigus eikvoja. Juo trumpiau Seimas tęstųsi, juo pigiau jis apseitų ir Centrui, ir pačioms kuopoms. Matant reikalo padaryti Seimui įnešimą konstitucijos pataisymo ar papildymo reikalu, arba kitais kuriais organizacijos patobulinimo žvilgsniais, tad neužtenka tuojaus ant greitųjų tokis įnešimas padaryti. Kiekvienas teikiamas Seimui įnešimas turi buti gerai ir nuodugniai apsvarstytas ir tinkamai suformuliuotas. Iš praeities patyrimų žinome, kad daugelis įnešimų buvo net tokių, kad sunku suprasti ką tokiuose įnešimuose norima pasakyti. Ir kuomet Įstatų Komisija, ar „Tėvynės” redakcija tokius įnešimus sutvarko sulig savo geriausio supratimo, tai kuopos rugoja, kad jų įnešimų turinys iškraipytas, pakeistas. Bet juk negalima niekam atspėti ką kuopa norėjo įnešti ir savo įnešime pasakyti, kuomet pats įnešimas yra neaiškus ir nesuprantamas.

Šitie praeities faktai liudija, kad kuopos, darydamos Seimui įnešimus, reikiamai nesigilina į juos ir tankiausiai padaro juos tik todel, kad pasirodyti su įnešimais, nes ir kitos kuopos tokius įnešimus daro. Ateityje šito neturėtų buti. Į musų organizacijos Seimus reikia žiurėti kaipo į svarbiausį organizacijos susirinkimą ir einant į tokį susirinkimą su savo įnešimais, reikia pasirodyti rimtai ir tik su logingais įnešimais. Juk visiems žinoma, kad praeityje Seimams buvo paduodama net ir toki įnešimai, kuriais reikalaujama įvesti organizacijoje tokius dalykus, kurie jau senai yra įgyvendinti ir praktikuojami. Taigi daugiau nei juokinga tokius įnešimus daryti, o vienok jie yra kartojami kiekviename Seime. Ateityje vengkime šitokių netikslumų.

Darant Seimui įnešimus reikia juos apsvarstyti bent dviejuose ar daugiau kuopų susirinkimuose. Reikia leisti kiekvienam kuopos nariui tokių įnešimų pakeltu klausimu pakalbėti, savo nuomonę išreikšti. Kuomet kuopos susirinkimuose kyla sumanymas padaryti tokius ir tokius Seimui įnešimus ir jei didžiuma susirinkime dalyvavusių narių tokiems įnešimams pritaria, tai tuomet reikia išrinkti komisija bent iš trijų narių ir pavesti jai tuos įnešimus galutinai apdirbti. Tokios komisijos pareiga pasiimti pereito Seimo protokolą ir peržiurėti ar nebuvo toki įnešimai padaryti, o jei buvo jau Seimo atmesti, tai kokiais motyvais vaduojanties tai padaryta. Jei tokis įnešimas yra paskelbtas prieštaraujančiu Valstijų Apdraudos Įstatymams ar pamatiniams musų organizacijos dėsniams, tai apie tokį įnešimą Seimui išnaujo negali buti nei kalbos ir komisija jį privalo iš braukti. Taipgi reikia pasiimti ir peržiurėti SLA. konstituciją ir persitinkrinti ar kuopos daromi įnešimai neprieštarauja konstitucijos punktams ir ar kartais jau nėra konstitucijoje apie tai kalbama.

Šitaip komisija apsvarsčius ir patikrinus patiektus kuopos įnešimus artimiausiam kuopos susirinkime vėl juos perskaito ir dar kartą apsvarsto jau tik komisijos rekomenduojamus įnešimus ir galutinai juos užgiria. Ir tik per šitokią šerengą pervaryti kuopos įnešimai tegalima siųsti Įstatų Komisijai.

Jei visos kuopos tik šitokios tvarkos prisilaikytų įnešimus Seimui darydamos, tai visi įnešimai butų logingi, svarbūs, naudingi. Seimai turėtų žymiai mažiau įnešimų ir galėtų juos nuodugniau apsvarstyti ir pilnai praktiškus priimti, o nepraktiškus atmesti. Bet šitokiu budu padaryti Seimui įnešimus jau dabar laikas pradėti tuomi rupintis, kad su pradžia sekamų metų visi Seimui įnešimai jau butų pas Įstatų Komisiją. Tuomet bus galima tokius įnešimus tinkamai sugrupuoti ir laiku paskelbti organe kuopų apsvarstymui ir jų perbalsavimui, kaip to reikalauja SLA. konstitucija jos pataisymo ar papildymo atžvilgiu.

Ant galo norime priminti gerbiamoms kuopoms ir jų darbuotojams, kad pareiga kiekvienos kuopos savo susirinkimuose plačiai ir nuodugniai apkalbėti čionai augusio jaunimo prie SLA. pritraukimo ir jo auklėjimo lietuviais klausimus. Šitie klausimai yra pamatinės svarbos musų organizacijos ateičiai ir juo daugiau įnešimų, patarimų šiais klausimais bus patiekta sekamam SLA. Seimui, juo greičiau ir tobuliau šį svarbų reikalą musų organizacija galės išrišti ir

gyveniman įkunyti. Darant tokius įnešimus ir patarimus neužtenka pasiulyti, kad SLA. Centras ar Seimas tą ir tą nutartų ir padarytų, bet reikia ir pačioms kuopoms pasisakyti kuomi jos gali prie šito visos organizacijos svarbaus bendro darbo prisidėti, kokią pagalbą jos gali Seimui ir Centrui suteikti. Reikia atminti, kad be pačių kuopų širdingo pritarimo kad ir svarbiausiam organizacijos tikslui, tad ir Seimai ir Centras yra bejėgiai tatai gyveniman įkunyti. Galime padaryti gražiausius nutarimus, galime net po bausme Centrui įsakyti tatai gyveniman įkunyti, bet jei kuopos tokiems nutarimams neparodys širdingo pritarimo ir juos pildys tik tiek, kiek to reikalauja įstatymai, tai iš tokių nutarimų niekuomet nesusilauksime pageidaujamų davinių. Todel ir jaunimo pritraukimui prie SLA. neužtenka Seimo nutarimo ir Centro pastangų. Šituo reikalu reikia dirbti ir rupintis visoms SLA. kuopoms, visiems nariams ir tik tuomet galėsime pasiekti pageidaujamų davinių ir užtikrinsime musų organizacijai šviesią ateitį.

Pasitikime, kad gerbiami SLA. darbuotojai ir kuopų valdybos atkreips rimtos domės į šias musų pastabas ir jas tinkamai įvertins. Musų organizacijos Seimai tik tuomet bus rimti, vaisingi savo nutarimais ir atneš laukiamos organizacijai naudos, kuomet prie jų prisirengsime planingai, iš anksto apgalvotai su gerais įnešimais ir rimtais, organizacijos reikalams atsidavusiais, delegatais. Ir dabar laikas prie to rengtis.

UŽKLAUSIMAS PILD. TARYBOS.

„Tėvynė" N. 33, š. m., malonėjo patalpinti Iždo Globėjai ir Kontrolės Komisija savo raportą apie stovį SLA. iždo, nuo 1 d. balandžio, 1924 m., iki 1 d. balandžio, 1925 m., reiškia už vienus metus.

Tarp išlaidų, arba išmokėjimų, mes patėmijam sekamą sumą pinigų: Smulkmenos $6,-685.87. Arba į savaitę laiko išleidžiama smulkmenoms $130.00 ir tai gerbiamieji Iždo Globėjai ir Kontrolės Komisijos nariai vadina tąją sumą pinigų „smulkmenomis".

Drįstu užklausti Pildom. Tarybos, kas tai do smulkmenos, kad po $130.00 į sąvaitę išleidžiama ir net ne įvardinama kokiems tikslams?

Dr. A. L. Graičunas,
36-tos kuopos narys.

PAAIŠKINIMAS.

Užklausimas, tai užklausimas — niekas juk nedraudžia SLA. nariams klausti Pildomosios Tarybos ar Centro tokių dalykų organizacijos reikalais, kurių jie nesupranta ar nežino. Bet kuriuo tikslu D-ras Graičunas siunčia savo užklausimą Pildomąjai Tarybai net į pašalinius laikraščius, tai turbut tik jis vienas tai žino ir tatai galėtų paaiškinti SLA. nariams. Tokis jo užklausimas tilpo „Naujienose", lyg kad šitas pašalinis laikraštis galėtų jam paaiškinti į tą užklausimą. Taipgi negaliu neišreikšti nusistebėjimo, kad „Naujienos" tokius grynai techniško pobudžio užklausimus talpina savo skiltyse, gerai žinodamos, kad į tai paaiškinti gali tik pats S. L. A. Centras. Taipgi ir aukščiau tilpęs D-ro Graičuno užklausimas nebuvo prisiųstas S. L. A. Pildomąjai Tarybai, bet „Tėvynės" redakcijai ir tik redakcija perdavė man.

Iš šitos pastabos yra aišku, kad čionai D-rui Graičunui ne tiek rupėjo sužinoti smulkmenos minimo Iždo Globėjų ir Kontrolės Komisijos raporto, kiek jam rupėjo sukelti audrą stikle vandens ir nuostabu, kad net „Naujienos" jam pagelbėjo šitai daryti. Nors ir šitokiu keliu minimas D-ro Graičuno užklausimas Pildomąjai Tarybai pasiekė SLA. Centrą, vienok matau reikalo į tai paaiškinti, nes tas gali buti naudinga ir kitiems SLA. nariams.

SLA. reikalais yra daugelis įvairių įplaukų ir išmokėjimų ir specialės rubrikos kiekvienam jų atskirum knygos negali ma duoti, nes tuomet reikėtų kelių mąstų platumo knygos. Kadangi daugumas tokių įplaukų ir išmokėjimų yra nepastoviais ir tik laiks nuo laiko atsitinka, todel knygose yra užvesta viena rubrika po vardu „sundries" — smulkmenomis lietuviškai pavadinta ir čionai įrašoma visos netikėtos įplaukos ir išlaidos. Šita smulkmenų rubrika yra garsinama S. L. A. Sekretorės apyskaitose kas trys mėnesiai ir tenai po antgalvių „įvairųs išmokėjimai" gali kiekvienas persitikrinti kas tas smulkmenas sudaro, nes tenai, rašant iš knygų, pasakoma atskirai kiekvienas išmokėjimas. Taigi šitą smulkmenų rubriką sudaro tik tokie išmokėjimai, kurie neturi atskiros rubrikos knygose ir pasitaiko gal tik vieną kartą ar kelis kartus į metus. Tačiau tokių netikėtų išmokėjimų, kaip spaustuvės pataisymai ir dapirkimai reikalingų dalykų, kaip atlyginimas SLA. advokatui už legalius patarnavimus, už kuopų viršininkų ir Pildomosios Tarybos narių kaucijas išlaidos, SLA. raštinės reikalams išlaidos, Seimo išlaidos, SLA. darbininkų ir spaustuvės apdrauda ir daugelis kitų panašių išmokėjimų SLA. organizacijos reikaluose yra nemaža. Ir šitokių įvairių išmokėjimų minimame Iždo Globėjų ir Kontrolės Komisijos raporte pažymėtu laiku buvo $2,985.-46.

Aukščiau minimame raporte, delei kurio ir šitas triukšmas keliamas, reikia pasakyti, kad netiksliai tokia didelė suma pažymėta vienu žodžiu „smulkmenos". Apart aukščiau pažymėtos įvairių išmokėjimų sumos, į šitas smulkmenas raporto rengėjai įskaitė ir kitas nuolatines knygose esamas rubrikas, kas yra negerai, nes S. L. A. narių žiniai visi išmokėjimai turėtų buti patiekti kuosmulkmeniškiausiai. Matomai raporto rengėjai į šitą $6,685.-87 sumą priskaitė ir sekamus dalykus: nupirkimas „seifos" ir įtaisymas geležinių dėžių „files" dokumentų laikymui, kad laike ugnies apsaugojus nuo galutino sunaikinimo SLA. narių narystės lakštus, aplikacijas, knygas ir kitus svarbius dokumentus, kas atsėjo $793.-09; aktuariui už patarnavimus SLA. reikalais $1,162.32; randų $1.680.00; daktarams už pavienių narių išegzaminavimą $15.00 ir $50.00 iš buvusio Prieglaudos Namo Fondo sugrąžintų SLA. 304 kuopai.

Prie progos taipgi noriu pabrėžti, kad šitas užklausimas turėjo buti adresuotas Iždo Globėjams ir Kontrolės Komisijai, o ne Pildomąjai Tarybai. Juk Pildomoji Taryba negali įsakyti nei Iždo Globėjams, nei Kontrolės Komisijai kokius raportus jie turi prirengti iš savo darbuotės SLA. turtą kontroliuojant. Jiems SLA. konstitucija suteikia teisę suteikti SLA. narių žiniai tokius raportus apie SLA. turtą, kokie jiems pasirodo tinkamais, ir todel tik jie patys galėtų pasakyti, kuriuo tikslu jie šitas visas skaitlines sudėjo po antgalviu „smulkmenos".

Bet rimtai žiurint į tą mažą netikslumą, tai iš viso šio triukšmo išeina tik vienas dalykas, kad pavartota nepilnai tikslus žodis padengimui tų išmokėjimų. Ir aš esu tikra, kad šitas įvyko vien delto, kad sutaupius laiką, kuris bereikalingai eikvojamas rašinėjant atskiras rubrikas ir kad išeitų trumpesnis raportas, nes smulkmeniški pranešimai visų išmokėjimų telpa SLA. Sekretorės apyskaitose ir nariai tai mato. Todel rimtai žiurint, kam reikalinga taip smulkmeniškai kartoti visus išmokėjimus ir tuo budu gaišinti brangus laikas ir užimti vieta laikraštyje. Beabejonės ir Iždo Globėjai ir Kontrolės Kom. yra tos nuomonės ir jie laiko svarbiu tik galutinas išvadas, kad jos sutiktų su Sekretorės apyskaitomis ir kad butų patikrinta išmokėjimų teisingumas. O kokiomis sumomis jie išlaidas skelbia ir po kokiais antgalviais tas sumas deda, tai rodos neturėtų jokios svarbos. Bet, anot tos patarlės, norint šunį mušti visuomet galima ir lazda susirasti. Norint kelti audrą stikle vandens, tai galima ir iš adatos vežimas priskaldyti. Bet taip gali elgtis tik tokie žmonės, kuriems rimtumas ir paties reikalo patyrimas visai nesvarbu — jie turi kitus tikslus ir tų tikslų atsiekimui naudoja senai visiems žinomą jezuitinį obalsį: tikslas pateisina priemones.

P. Jurgeliutė — SLA. Sekr.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

14 kp. Cleveland, Ohio.

Musų kuopos reguliaris mėnesinis susirinkimas įvyko 3 dieną rugsėjo. Pirmiausia svarstyta bėganti reikalai, toliaus eita prie priėmimo naujų narių. Šį susirinkimą prisirašė sekanti 4 nauji nariai: M. Simonaitienė, J. Norvilas, P. Liutkus ir M. Liutkienė. Musų kuopa vis po biskį auga.

Pikniko šeimininkas išdavė savo raportą, kuris parodo, kad įeigų buvo $242.30, o išeigų — $176.10. Liko gryno pelno $66.20. Šį kartą nariai gerai parėmė savo organizaciją, nes buvo vienas iš pasekmingiausių piknikų ilgame laike ir nors toli nuo miesto, bet skaitlingas burys žmonių atsilankė, kas parodo, kad SLA. yra remiama lietuvių visuomenės organizacija. O geros pasekmės yra įrodymu didelio pasidarbavimo musų komisijos, kurioje daugiausia darbo padėjo A. Naunčikas ir geras prižiurėjimas musų pikniko šeimininko J. Martinaičio. Darbininkai, kurie buvo apsiėmę dirbti, visi atliko savo pareigas kuogeriausiai ir kuopai yra garbė turėti tokius darbščius narius, kaip tie, kurie prisidėjo prie šio pikniko įvykdinimo.

Turime ir kitą darbščią komisiją, tai žieminio sezono parengimų komisija raportavo, kad rengia ką nors gero musų rengiamam vakarui sausio 24 d., 1926 metų.

Ligonių musų kuopoje randasi 6, iš kurių 2 jau be pašalpos. Vistiek musų kuopa, kaip paprastai, taip ir dabar paskyrė vienam lankytojus, kuris šiame mieste gyvena, o kitam, kuris yra tolimam mieste, paskyrė 5 dol. iš iždo ir nariai sudėjo $5.30 ant vietos. Nors truputį bus sušelptas musų draugas. Lai gyvuoja tokia puiki dvasia ir ant toliaus.

Visas susirinkimo upas buvo gražus iki vienas iš musų kairiausių narių sukelė triukšmą, paduodamas sumanymą, kad SLA. 14 kp. rinktų atstovą pasiųsti į „progresyvių" draugijų susirinkimą del rengiamo protesto prieš Lietuvos valdžią už smaugimą laisvų pažiurų žmonių. Vieni išsireiškė, kad jau Pildomoji Taryba yra pasiuntus protestą varde SLA. ir mums, kaipo kuopai tos organizacijos, nėra reikalo dėtis prie rengiamo protesto tų organizacijų, kurių tėvynė yra Maskva. Kiti vėl teisino savo pusę, kad visos laisvos organizacijos turi tame dalyvauti ir po karštų diskusijų opozicija, turėdama daugiau savo šalininkų, nubalsavo 16 balsų prieš 10, kad rikti minėtą delegatą ir taip pat 16 balsų prieš 10 išrinkta A. Naunčikas. Susirinkimas pasibaigė labai blogame upe, kuris pasisekė šį kartą musų kuopos politikieriams sukelti.

F. J. Žuris — koresp.

212 kp., Kenosha, Wis.

SLA. 212 kp. sumanė išnešti protestą prieš žiaurius Lietuvos klerikalų darbus ir tam buvo nutarta kreiptis prie kitų draugijų. Prisidėjo šios draugijos: A.L. Politikos Kliubas, dr-stė Lietuvos Balsas ir T. M. D. 119 kp., A. L. D. L. D. atsisakė, todel laikytame susirinkime 6 rugsėjo SLA. 212 kp. leidus balsavimui atmetė tą sumanymą, kad kviesti komunistus. Mat tiem žmonėm ir taip gerai, todel tik tos keturios draugijos rengia protestą, kuris įvyks 27 d. rugsėjo, Schlitzo svetainėje, 2 val. po pietų. Kalbėtojas bus P. Grigaitis, „Naujienų" redaktorius iš Chicagos.

Malonėkite visi Kenoshos lietuviai sueiti, kuriems tik rupi laisvė ir apšvieta. Nepaisykite nieko kas ką sako, mes turime kovoti su tais juodaskverniais ir Lietuva turi buti laisva, o ne vergijoje jos žmonės gyventi. Todel visi kaip vienas 27 rugsėjo į prakalbas!

Kaz. Braževičius.

68 kp., Lee Park, Pa.

Vietiniuose anglų laikraščiuose ir atskirais lapeliais buvo garsinama, kad šaukiamas mass-mitingas SLA. 68 kp. visų narių piliečių rugsėjo 10 d., 7 v. vakare, Lee Park Hose House. Taigi žingeidaudamas kas įgaliojo SLA. 68 kp. vardą kišti į politiką nuėjau paskirtu laiku ir aš pažiurėti. Prie svetainės durų buvo burys lietuvių, šnekučiuojančių apie šio rudenio rinkimus, o kiti diskusavo kas galėjo drįsti kuopos vardą kišti į politiką be jokio tarimo; treti sakė, kad šį vakarą gausią alaus išsimaukt už dyką nuo politikierių.

Suėjus į svetainę niekas neatidaro mitingo. Matyt nė vienas nenori pasirodyt kas tą mitingą šaukė. Bet pradėjus iš publikos reikalauti, kad pradėtų mitingą, tad SLA. 68 kp. pirmininkas pradėjo aiškinti: „Aš nežinau kas tą mitingą šaukia kuopos vardu ir nebusiu pirmininku — išsirinkit sau kitą." Perstato V. Jasaitį — tas apsiima. Pirmininkas atidaro mitingą, paaiškindamas, kad girdėjęs daug narių pykstančių kam SLA. 68 kp. kišama į politiką, bet tas esą niekis, aš kuopos vardo neminėsiu. O padavė į laikraščius, tai veikiausiai patys anglai." Bet vienas iš publikos sako: „Ką jus šnekate, kad anglai, nes aš mačiau nešiojant lapelius lietuvius, kurie ten prie sienos sėdi."

Antras atsistojęs sako, kad laiką neleist už dyką. O kas kuopos vardą padavė į laikraščius ir šaukė šį mitingą, bus ištirta ir kaltininkas tinkamai nubaustas. O dabar esą perstatykit už katruos kandidatus balsuoti. Pirmininkas aiškina: „Aš negaliu pasakyti už katrą balsuoti, nes jei aš pasakysiu, tai jųs sakysit, kad aš pinigų gavau." Kitas atsistojęs sako, kad balsuot už senuosius, trečias — už naujuosius, ketvirtas šaukia, kad baigkit mitingą ir einam alaus gerti.

Žiurint iš šono iš tokio massmitingo tai tikras kačių koncertas. Šaukia mitingą ir dar nelegaliai, nes SLA. nėra politiška organizacija, o tik apdraudos, o sušaukę mitingą nepasako už ką balsuoti. Tai kam dar šaukti mitingą? Vadinasi, katras daugiau užfundina, už tą ir balsuoja, nežiurint ar jis yra tinkamas ar ne.

Ant galo vienas įneša baigti mitingą ir prašo pirmininko, kad pasakytu kas tą pusbačkį alaus fundina. Pirmininkas perstato kandidatą ir pasako, kad dabar mitingas užbaigtas ir eisime alaus gerti. Pirmininkas prieina prie šoninių durų, bet durys užrakytos. Pabeldžia ir durys atsidaro ir pasirodo tik pilnas kambarys „linksmų" vyrų,o alaus nė lašo. Taip Lee Parko lietuvius pamylėjo politikieriai su alum, kaip garnys lapę su pietais.

Vytis.

Redakcijos pastaba. Labai negerai daroma, kad SLA. kuopa paverčiama politikierių įrankiu. Ir kas blogiausiai, tai kad tas padaryta be pačios kuopos nutarimo. Šitokie politikierių sauvaliavimai neturi buti toleruojami ir butinai kuopa privalo susekti kas tai padarė. SLA. kuopų negalima žeminti šaukimui tokių susirinkimų, kuriuose tariama tik kuriuo budu galima gauti alaus išsigerti. Musų organizacija turi aukštesnius ir kiltesnius tikslus ir jos negalima naudoti šitokiems politikierių tikslams.

ATSAKYMAS IGNUI BAUBONIUI.

Nors ilgokas laikas praėjo, bet nenoriu likti skolingu, o antra, kad SLA. nariai nemanytų, jog aš toks esu, kaip komunistų lyderis rašo. Patėmijau „Tėvynės" Nr. 30 tarp kitko rašo p. Ig. Baubonis, buk mano ypata vis daro triukšmus susirinkimuose ir vis pravardžiuoju... SLA. 212 kp. nutarė ant mitingų nepravardžiuoti vieni kitų, o korespondencijų delei nieko netarta. Bet Ig. Baubonis pildo tą nutarimą? Pats valdybą pavadina „carais"; kas daro suirutes, jeigu ne Ig. Baubonis? Ką aš rašau, tai yra teisybė. Komunistams ir visuomenė nepritaria, pavyzdžiu, balsavimas į urėdus — komunistai negauna balsų, ar tai Braževičia kaltas? Komitetų susirinkime kaltas? balsuoti, nubalsavo komunistus tus šalin,tai ar aš užtai kaltas? Kiekvienas yra man draugas, kuris tik su atvira širdžia dirba Susivienijimui, o ne vilkas avies kailyje, kaip Ig. Baubonis ir jo sėbrai. Tokie žmonės rašydami prisidengia, buk jie myli Susivienijimą, o tuo tarpu kaip tas vilkas nori įkąsti ir tas yra faktas. Jeigu pats ką nepadaro, o kitas veikia, tai jau negerai, tai komunistų obalsis. Kas ką rašytų, o Ig. Baubonis geriaus savo burną uždarytų.

Kaz. Braževičius.

Kuopu Susirinkimai

Paterson, N. J. SLA. 101 kp. susirinkimas įvyks spalio 2 d., 1925, 7 val. vakare, po num. 62 Lafayette ir kampas Sumner gatvių. Taigi visi nariai ir narės malonėkite pributi į susirinkimą, ir užsimokėti užvilktas mokestis. Taipgi turime ir šiaip gana svarbių ir neužbaigtų reikalų, kuriuos reikės aptarti. Taipgi malonėkite atsivesti kožnas bent po vieną naują narį bei narę prirašyti prie musų 101 kuopos.

J. A. Simanas — fin. rašt.

Glendale, Pa. SLA. 323 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 27 dieną, 2 val. po pietų, Aukščiausios Prieglaudos Lietuvių svetainėje, Center St. Nepamirškite visi nariai atsilankyti ir naujų narių atsivesti prirašymui prie SLA. 323 naujos kuopos.

M. Balčiunienė — prot. rašt.

Nanticoke, Pa. SLA. 12 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 27 d. rugsėjo, 1 val. po pietų, Juliaus Danilevičiaus svetainėje, kampas Ridge ir Maple gatvių. Malonėkite visi nariai į minėtą susirinkimą atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Ateidami atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie S. L. A. 12 kuopos.

Kaz. Kvedaravičius — sekr.

Mahanoy City, Pa. SLA. 211 kp. susirinkimas įvyks spalio 4 d., 1 val. po pietų, S. Norkevičiaus svetainėje, West Mah. Ave. Visi nariai ir narės malonėkite skaitlingai susirinkti ir užsimokėti užvilktas mokestis, taipgi bus atskaita 3-čio bertainio smulkmeniškai ir kitų reikalų turime apsvarstymui del kuopos gerovės. Atsiveskite ir naujų narių prirašymui prie SLA. 211 kp.

V. J. Mikelionis.

St. Louis, Mo. SLA. 214 kuopos ketvirtas bertaininis susirinkimas įvyks spalio 3 dieną, 1925 m., Crunden Branch Library Auditorium, 14th St., ir Cass Ave. Prasidės nuo 7 val. vak., paprastu laiku. Nariai malonėkite pributi į laiką, nes yra šiokių bei tokių naujų reikalų. Taipgi nepatingėkite ir naujų narių atsivesti, nes sumažintas įstojimas jau nepoilgo pasibaigs. Taipgi ir tie SLA. nariai, kurie yra apsigyvenę St. Louis, Mo., o dar nepersikėlė į vietinę 214 kp., tad kviečiami yra persikelti.

J. V. Klastaitis,
3961 Westminster Pl.,
St. Louis, Mo.

Milwaukee, Wis. Susirinkimai SLA. 328 naujos kuopos yra visada laikomi paskutinį nedėldienį mėnesio, University Settlement, 861 — 1st Ave., 2 val. po pietų. Nariai, norinti prisirašyti arba persikelti, gali ateiti minėtu laiku, o bus ramiausiam susirinkime.

Stasė Beržienė — sekr.

DIDELIS BALIUS

Rengia SLA. 325 Kuopa
ĮVYKS SPALIO-OCT. 3 D., 1925
LYCEUM HALL,
Terryville, Conn.

Užprašome visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti į šį balių ir užtikrinam kad visi busite pilnai užganėdinti. Muzikantai bus vieni iš geriausių, kurie gros lietuviškus ir angliškus šokius. Taipgi bus išsigerti miežinio alaus ir kitokių gėrimų. Taigi nepamirškite šio baliaus, o užtikrinam, kad visi busite užganėdinti.

Visus širdingai kviečia
SLA. 325 KUOPA.

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS.
322 Holbrook Ave..
DETROIT, MICH
Valandos:
12—2 p. m ir 6—8 p. m
Ultravioletinė šviesa. Diathermia.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD
LAIVAKORTES Į ABI PUSI
NUPIGINTOS
Į Lietuvą Per Bremen'ą
Trečia klasa tiktai kajutos.
Nepiliečiai grįžtanti bėgy 18 mėnesių prieplaukoje neturės jokių kėblumų.
32 Broadway, New York, arba bile vietos agente

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima. Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).
Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.
Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00, ir 10 centu extra už persiuntima.
Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

GARSINKITES „TĖVYNĖJE"

Paieškojimai

PAIEŠKAU senų draugų, su kuriais gyvenau Pittston, Pa. 25 metai atgal. Andrius Masonis paeina iš Lietuvos kur ten iš Dzukijos ir Motiejus Stankevičius, Prienų parapijos, Strielčių kaimo. Prašau draugų atsišaukti, jei dar gyvi arba kas juos žino pranešti man šiuo adresu:

FRANK PUKAS,
P. O. Box 92, Seltzer, Pa.

Paieškau Jono Railo, paeina iš Šiaulių miesto, 1908 metais gyveno Scranton, Pa. Jis pats arba kas kitas apie jį žinote malonėkite pranešti, nes turiu labai svarbų reikalą.
Izidorius Zalnerevičia,
255½ Clinton St., Binghamton, N.Y.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE".

Niekas neali buti palyginama, kaip ištrynimas su geruoju, senuoju
Pain-Expelleriu
Kai tik pastebit apsireiškimą šalčio, tuojaus naudokit šį garsų naminį pagelbininką, kad išvengus tolimesnių komplikacijų.
35c ir 70c vaistinėse. Tėmykit, kad butų Inkaro vaizbaženklis ant pakelio.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

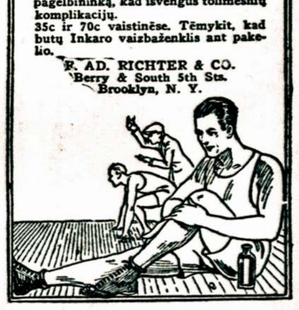

NAUJAS
Aušros Knygyno Katalogas
Sykiu ir Kalendorius
1926 ir 1927 Metų.
Visi, kurie prisiųs 15 centų štampomis padengimui persiuntimo lėšų,—aplaikys Aušros Knygyno Katalogą. Kataloge randasi visos geriausios knygos, kurios buvo išleistos Lietuvoje ir Amerikoje iki Rugp.-August 1 dienai, 1925 m. Taipgi Kalendorius 1926 ir 1927 metų su amerikoniškoms ir bažnytinėms šventėmis. Vienas iš turtingiausių katalogų lietuviuose, gausiai iliustruotas.
AUŠROS KNYGYNAS
3210 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

LIETUVON

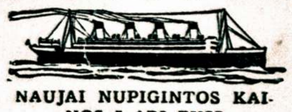

NAUJAI NUPIGINTOS KAINOS Į ABI PUSI.
Trečioje kliasoje sulig laivo į Kauną ir atgal nuo $203 iki $215 GERA NAUJIENA. Naujas Suv Valst. įstatymas pavelija atlankyti Tėvynę ir buti metus, paskui be kliučių grįžti Amerikon nežiurint kvotos.
Musų dideli laivai milžinai, kaip MAJESTIC, didžiausias pasauly, OLYMPIC, HOMERIC, LAPLAND, PITTSBURGH, ARABIC, etc. siulo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp. Daug laivų išplaukia kas savaitė.
Visi musų 3-čios kliasos keleiviai gauna atskirus kambarius dviems, keturiems ar šešiems žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas.
Kreipkitės prie mųs vietinių agentų arba
WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
No. 1 Broadway, New York.

Neleiskite Pleiskanoms Sugadinti Jusų Gražumą

Atsargiai prižiurimi nagai, sveika veido išžiura ar naujausios mados aprėdalai nebus patėmyti, jeigu plaukai bus pilni pleiskanų. Nedaleiskite, kad tie įkyrus balti parazitai gadintų jusų gražumą. Naudokite
Ruffles
kas vakaras per dešimt dienų ir pleiskanos tuojaus išnyks. Po to retkarčiais naudojant apsisaugosite nuo jų. Ruffles parduoda jusų vaistininkas po 65c bonką arba 75c tieslog iš laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Kada Atgaus Lietuva Vilnių

Rašo *Bolševikų Pulkininkas.*

Vilnius — Lietuvos sostinė; Vilniui vaduoti renkamos aukos; del Vilniaus atvadavimo klausimo sutinka visi lietuviai. „Vilnių užgrobė smurtu Želigovskis, Vilnių neteisėtai užgrobė lenkai, sulaužydami Suvalkų sutartį'' — šaukia diplomatai.

Kas toki buvo Suvalkų sutartis? Kuo vaduojantis ji buvo rašoma ir kada rašoma? Ar buvo reikalas jąją rašyti? — noriu kaipo karo žmogus ant to apsistoti.

Netoli žiurint ir nenorint prie savo pamatinių klaidų prisipažinti, taip, Suvalkų sutartis pasirašyta ant nugaros sumuštų po Varšava bolševikų, kai kam išrodo labai svarbiu aktu; faktinai gi, tai buvo išdavikiškas aktas, naudingas tik lenkams, kad atitraukus musų kariuomenę nuo Vilniaus ir Suvalkų frontų gynimo; kad nedavus Lietuvos karo vadovybei susitarti su bolševikais bendrojo fronto prieš lenkus reikalais. Gerai dar, kad tik vienas Vilnius del pasirašinėjimo „Suvalkų sutarčių'' buvo prarastas, nes gręsė didžiausis pavojus prarasti visą Lietuvą. Gerai, kad lenkai toliau į Lietuvą nėjo, bet galėjo ir eiti, jei tik butų turėję po ranka daugiau jėgos.

Jau nuo pat 12 d. birželio 1920 m., t. y. nuo dienos pasirašymo taikos su Rusija, Lietuvoj pradėta trypsėti vietoje. Trys dienos vėliau — 12 birželio bolševikų ir Lietuvos kariuomenės sumušta ties Vilnium „baltgudiškai - lietuviška'' lenkų divizija ir paimta 15 patrankų. Šita bendroji akcija Rusijoj sukėlė prie Lietuvos simpatijų ir buvo galima tada lengviausia visais klausimais su bolševikais susikalbėti. Bet po to laimėjimo, kai bolševikai pirmieji į Vilnių įėjo, musiškiai pasitraukė šalin ir „laukė kada bolševikai bus sumušti.'' Bolševikai per Gardiną žygiuoja prie Varšavos, o Lietuva iš tolo žiuri ir laukia, kada pagaliaus bolševikai kris. Bolševikai ieško su Lietuva susitarimo prieš lenkus fronto reikalais, bet įgązdinti Lietuvos generolai žiuri į Varšavą ir laukia malonės. Lenkai pasiulo derėtis del sienų ir tuojaus už nugaros kariaujančių su lenkais bolševikų toki sutartis rašoma ir pasirašoma. Bolševikai grįžta iš po Varšavos nesumušti — ne, bet išalkę ir išvaikyti ir Lietuvoje džiaugiamasi, kad pagaliaus „Azijos ordos tapo parblokštos'', visai nenorint matyti, kad tik tos „ordos'' ir tegalėjo atlaikyti Lietuvos sostinės praradimą ir tik ačiu jų karui, Lietuva Vilnių buvo atgavusi visai dykai, už kurį bolševikams niekas nesugebėjo nei ačiu pasakyti...

Manęs tada Lietuvoje nebuvo, aš su bolševikų pulku buvau užpakaly Želigovskio ir mačiau kas darosi su Lietuva ir kas bus su Vilnium del tokios neapgalvotos politikos Lietuvos generolų ir vyriausybės. Bolševikų kariuomenė alkana iš paskutinių su lenkais mušusi, o Lietuvos karininkai su lenkais Suvalkijoje flirtuoja. Kai prieš bolševikus, tai vadai atsirado, bet kai reikėjo kariauti su lenkais, tai prapuolė Žukauskas, prapuolė visi kas tiktai galėjo frontu vadovauti. Kad šiandien Lietuva su Kaunu dar liko ir kuriasi į kulturingą valstybę, reikia tik pasakyti ačiu Čičerinui, kuris kritingiausioj valandoje ėmė lenkus grąsinti notomis, o jau ir naujos kariuomenės dalys buvo pradėta prieš lenkus formuoti. Tas tik lenkus ir sustabdė nuo tolimesnio Lietuvos puolimo.

Jeigu 1920 m. Lietuvoje butų buvę daugiau sveikesnio proto, jeigu ne su lenkais Suvalkuose, bet su bolševikais Vilniuje butų tartasi kaip gintis prieš lenkus, Šiandien netik Vilnius, bet Gardinas, Lyda, Suvalkai, o gal dar ir lenkiškoji Lomža butų buvusi Lietuvos Bet turint ištikimus sąjungininkus asmeny bolševikų, ieškota sąjungininkų asmeny lenkų prieš bolševikus. Bolševikai bėga iš po Varšavos, o jų niekas nestabdo einant per Lietuvą stipriose rusų-vokiečių pozicijose. Jeigu Lietuvos kariuomenė butų ėmusi iniciatyvos ir butų pradėjus raginti rusus grįžti į apkasus, po Lietuvos vadovybe butų išaugusi kokių 200,000 kariuomenė ir lenkai kojos į Lietuvą nebutų įkėlę. Lietuvoj buvo chaosas, stoka iniciatyvos klaidingi savystovųs žygiai prieš lenkus Suvalkijoje, turint tik žiupsnį kariuomenės. Pamačius neišvengiamą pavojų šokta kariauti, o kiti tą pačią pakilusią dvasią „ramino'' Suvalkuose ir pataria nekariauti — esą lenkai musų broliai...

Bolševikai nesustoja ant linijos Baranavičiai — Lyda, traukiasi prie Dniepro ir Berezinos, o be šuvio sekdami juos lenkai eina tiesia linija ant Vilniaus bei Minsko, ima Vilnių, kur musų tebuvo tik porą batalionų. Taigi čia apart Želigovskio smurto, buvo dar ir tiesioginės karo strategijos padaras. Lietuvoje vis tik buvo choasas. Karo vadovybė įteikiama paeiliui tai rusų generolams, tai Lietuvos pulkininkams, tankiausia paeinantiems iš lenkiškų dvarponių, o pastarieji, vietoje su lenkais kariauti, rodo Varšavai gražias akute... Iškasa ant galo a. a. gen Stanaitį, tą nekarininkui gimusį žmogelį ir stato divizijų vadu, bei ant galo karo vadu, o pastarojo karo strategija tik tuo ir pasireiškė, kad jis už visus frontus daugiausia buvo susirupinęs, kad Lietuvos kareivis kaklą turėtų „apginklavęs'' ražančium ir poterius mokėtų... Tai skaudus faktas! Dabartinis gen. Žukauskas, kai reikėjo su lenkais kariauti — dingo. Dabargi važinėdamas po Lietuvos lenkiškus dvarponius su jais linksminasi ir draugauja!... Tai ne fantazija, bet plačiai kalbamas Lietuvoje faktas.

Ko gi gero buvo norėta, turint sviruojančius vadus, pasiekti frontuose 1920 m.? Turėta smugius ir smugius. Ar šiandien šie faktai apkalbami lietuvių spaudoje? Ar kas nors jaučiasi esąs kaltas del tų smugių 1920 metais? Niekas! Krikščionys ant liaudininkų bėdą verčia, o pastarieji ant krikščionių, bet karo ir strategijos reikaluose ir vieni ir kiti lygus. Kai ateidavo progos (o tų progų buvo daug) iškarto nusikratyti įvairių užpuolikų tai tuojau iš savo diplomatinių urvų išlįsdavo įvairus advokatai, kurie imdavo aiškinti, kad „nėra reikalo kraują lieti, visa tatai galima likviduoti diplomatiniu keliu.'' Priešai gi daužė Lietuvai antausius nežiurėdami dplomatinių liežuvėlių.

Taigi, ačiu chaosui, ačiu viliugingai Suvalkų sutarčiai, pasirašytai ant kruvinos bolševikų nugaros, Vilnius su didele Lietuvos teritorija buvo lenkams atiduotas.

Ar atgausime Vilnių, ir kada tai bus?

Galim atgauti, o galim ir neatgauti. Vilniaus atgavimas yra ne vienos Lietuvos, bet dalinai ir Rusijos žygis. Jeigu rusai panorės likviduoti už Vilniaus lenkiškąjį karidorių ir atidaryti sau tiesesnį tranzito kelią į Vokietiją, ji turės peržiurėti Rygos sutartį ir koridorių likviduoti. Bet vargu lenkai sutiks diplomatiniu keliu atsisakyti nuo didelės teritorijos šmoto — trečdalio Lietuvos ir lenkiško koridoriaus; turės kilti mažas ar didelis karas, tada tik žygiuojant Lietuvai sąjungoje su Rusija, galima bus atgauti Vilnius, Lyda ir Gardinas. Vieno Vilniaus lenkai Lietuvai neatiduos, nes jie panaikintų strateginį savo koridoriaus nugarkaulį ir turėtų nustoti dabar jiems priklausančios teritorijos anapus Vilniaus. Jie greičiau Švenčionys gali Lietuvai atiduoti ir visą teritoriją iki savo koridoriaus anapus gelžkelio Kalkunai-Vilnius, nes ši teritorija jiems strateginės svarbos nesudaro, bet Vilniaus jie be karo su Lietuva ir Rusiją neatiduos. Vilnius yra lenkų tvirtovė rytuose, Vilniaus nustojus, jie turi trauktis iki linijos Pinskas — Baranavičiai — Lyda — Gardinas, nes arčiau atramos punkto nėra.

Taigi, Vilnių tegalima atgauti Lietuvai susitarus su Rusija. Bet jei kils chaosas, jei vėl bus šokinėta sutarčių ieškoti su lenkais kai reiks kariauti — Vilnių paims rusai ir Lietuvai negrąžins. Taigi vietoje tuščių tarppartinių ergelių, reiktų viešai paskelbti savo klaidas, nesvarbu kokis ponas jąsias darė, ir ieškoti rimtesnio pagrindo, kuriuo galima Vilnius atgauti. Chaosas, šunų vieni ant kitų karstymas, prives Lietuvą, kritingoje valandoje, prie katastrofos.

Panevėžys, 29-VIII-25 m.

VOKIEČIAI TERORIZUOJA LIETUVIUS

Dar nespėjom užmiršti nesenai įvykusių Tilžėje incidentų prieš Lietuvos konsulą p. Masiulį ir rašytoją Vyduną, į kuriuos musų spauda reagavo su didžiausiu pasipiktinimu, kaip štai Prusų didvokiečiai vėl atsižymėjo nauju kruvinu išsišokimu prieš vietos lietuvius.

Rugpiučio 9 d. Tilžės Lietuvių Giedotojų Draugija suruošė ekskursiją garlaiviu į Nemunyną, esantį kairiajam Gilijos upės krante netoli jurių ir apgyventą beveik išimtinai lietuvių. Diena pasitaikė labai graži ir garlaivis vos tesutalpino pareiškusius noro dalyvauti šioj kulturingoj pramogoj.

Tačiau, dar išvykstant lietuviams iš Tilžės, vokiečiai jau pasirupino suteršti jiems nuotaiką, reikalaudami iš anksto užmokėti už garlaivį ir gązdindami, kad į Nemunyną „Groslitauerių'' garlaivis nebus įsileistas. Tilžiečiai, to nepaisydami, vis delto išplaukė.

Nemunyne susitikimas su vietos lietuviais buvo labai širdingas. Triukšmingiems sveikinimams nebuvo galo. Tačiau, besiruošiant lietuviams išlipti iš garlaivio, Tilžės vokiečių grąsinimai pradėjo iš tikrųjų reikštis. Stovėję prieplaukoj valdžios garlaiviai atvežusio lietuvius garlaivio prie tiltelio neprileido ir jiems teko išvykti į jurą, kol Nemunyno lietuviai pritaisė tiltelį kitoj vietoj.

Sugrįžę iš jurų, ir gausingos lietuvių minios ir orkestro lydimi, tilžiečiai nuėjo į kaimo salę, kur turėjo įvykti Giedotojų Draugijos koncertas. Nors salė buvo iš anksto nusamdyta, bet didžiausiam lietuvių nusistebėjimui, jie į salę nebuvo įsileisti. Tada keli vietos lietuviai, jų tarpe ukininkai Ulbatis ir žvėjas Stefanas, nuėjo tartis su salės savininku, kad leistų naudotis sale ir esamu prie jos sodu. Čia ir pasireiškė vokiečių kulturingumas.

Suuodę, kad sakytą dieną Nemunynan atvyks lietuviai, į salę susirinko iš Labgavos, Tilžės ir net Karaliaučiaus atvykę įvairaus plauko didvokiečiai, kaip Kriegerferemas, Stahkelmininkai, Wehrvolfai, Hakenkreutzleriai ir kiti. Lietuviams pasirodžius salėj, kilo didžiausias triukšmas ir po kelių minučių lauke ties namu lietuviai tilžiečiai pamatė išeinančius iš salės p. Ulbatį su perskeltą galva ir suraižytu vaidu ir lengviau sužeistą p. Stefaną. Nusiplovę upėj kraujus, papasakojo, kad vokiečiai pavartoję prieš juos ne tik paprastas ir gumines lazdas, bet grąsę ir revolveriais.

Po tokio „kulturtragerių'' žygio, lietuviai dar dinesniu užsidegimu atliko numatytą programą pas ukininką Švelnių ir sudainavę „Lietuvninkais mes esam gimę, lietuviais norime ir but'', širdingai, nemuniškių lydimi, išvyko į Tilžę.

Prusų lietuvių visuomenė įvairiais budais persekiojama bei varžoma, šį įvykį vis delto įvertino ramiai, be jokių keršto aktų. Įžymus Prusų lietuvių rašytojas Vydunas, rašydamas apie šį vokiečių banditišką pasielgimą. „Naujam Tilžės Keleivy'', tarp kita ko sako: „...kiekvienam lietuviškam koncertui Rytprusiuose vokiečiai primeta politišką tikslą. Ir pasistengiama padaryti, kad jis neįvyktų. Priešingasis įrodymas, kurį suteikia musų žodžiai ir veiksmai, rodos niekeno nebojamas. Kai kuriems vokiečiams yra neabejojama, kad lietuvių kalba ir giesmė — dainelės yra labai didis pavojus Vokietijai. Todel įvyko ir šis didysis apsigynimo susirinkimas prieš vos 30 žmonių dainuotojų, kurie Nemunyne apsilankė...''

Ir toliau tokia taika dvasia kalba karštas lietuvis patriotas, tų lietuvių atstovas, kurie taip dažnai gujami įšėlusių, nebįstengiančių suvaldyti savo šovinistinių aistrų didvokiečių Jo nuoširdus žodžiai geriausiai liudija, kiek Prusų lietuviai yra užsitarnavę tų begėdiškų puolimų. Nežiurint to, Vokiečių valdžia ne tik nesistengia sudrausti savo apsvaigusių šovinistų, bet, budama pasinga, skatina juos dar prie tolimesnių išsišokimų. Taip pabugę vokiečiai drauge su valdžia, mano nuslopinti Prusuos lietuvišką dainą, kuri vis labiau pradeda žadinti musų brolių sielose tautinius jausmus. Bet atspari Prusų lietuvių dvasia išlaikys ir šitą barbarišką spaudimą. *Rusnietis.*

(„Trimitas'').

Liet. Valdininkų Sauvaliavimai

Tik paviršum peržvelgus Lietuvos pažangiuosius laikraščius juose randi tiek pasibaisėtinų Lietuvos gyvenime valdininkų sauvaliavimų, kad net nejauku darosi. Ir šitie sauvaliavimai daugiausiai reiškiasi Lietuvos žmonių kankinime ir jų pilietinių teisių mindžiojime, kurias kiekvienam Lietuvos piliečiui garantuoja Valstybės Konstitucija.

Kad Amerikos lietuviams butų aiškiau suprantama kokie užsilikusių Lietuvoje rusų carizmo skudurų typai šiandien valdo ir „globoja'' Lietuvos piliečius, čionai perspausdiname porą straipsnelių iš Lietuvos laikraščių. Pirmiausiai dedame iš „Lietuvos Žinių'' aprašymą iš Šiaulių tik vienos savaitės įvykių. Tai yra tik vieno Šiaulių miesto įvykiai ir tai tik vienos vasaitės laiku sužvėrėjusių valdininkų darbai.

MUSŲ PILIEČIŲ APSAUGA.

(Šiaulių korespondento).

Šiaulių apsaugos didvyriai daro visokeriopų pastangų, kad pastebėtų ir įvertintų jų narsumą. Tos jų pastangos pasiekė kulminacinio punkto, piliečių gi teisės ir neliečiamybė didžiausio pavojaus.

Štai vienos savaitės įvykiai iš Šiaulių administracijos įpročių. Policijos nuovados viršininkas Belskis girtas įsiveržia į miesto valdybos nario Balako butą, „pašumija", kaipo „zakucnikas", iš ten paprašytas išsinešinti, su policininku be jokio teisės pagrindo išreikalauja Balaką pas save iš valdybos posėdžio; tik šiam įėjus į policijos raštinę, puola mušti, pramuša galvą ir sukruvintą įstumia į daboklę. Miesto valdybai pasigedus savo nario ir jį iš arešto išvadavus, o kitas policijos didvyris Parulis tarpininkaudamas siulo sumušta jam Balakui, kad tylėtų, tad jie nekelsią prieš jį bylos už kokį tai nebutą nusikaltimą.

Dieną, — kitą prieš tai minėtasis jau nuovadininkas Parulis, einąs laikinai apskrities policijos vado pareigas ant kelio apie Radviliškį sumuša važiuojančią moteriškę su vaiku (mat jo karieta užkliuvusi ratų), bet taip įgudusia ranka, kad vaikas guli Šiaulių ligoninėje arti mirties. Nukentėjusioji moteriškė labai artima vienai vietos krikščioniškai organizacijai.

Tuodu žygiu galop vainikuoja dar didesnių apsaugos šulų — Šiaulių Apskrities Policijos Vado Praškevičiaus kautynės su Kriminalio Punkto Viršininku Derlingu, įvykusios tą pačią nelemtąją savaitę per vieno nuovados viršininko išleistuves, kurių finalas baigėsi Šiaulių Miesto ligoninėje (čia guli nukentėjusis mušyje kriminalio punkto viršininkas).

Tie visi faktai ne pasaka iš 1001 nakties, bet gyvi vaizdai iš Šiaulių gyvenimo, kurie jau ne kartą su tais pačiais veikėjais buvo fiksuojami net Teismo chronikoje. Pav., Belskis jau trijose bylose nubaustas Apyg. Teisme vis del to paties rankų niežėjimo, kuris apsireikšdavo dantų šalinimu jo apsaugai pavestiesiems piliečiams, muskulių mėginimu ant svetimų sprandų, šonkaulių čiupinėjimu ir pan.

Parulis irgi teistas (turėjo bene dvi bylas) už panašius savo srities nuopelnus: nei iš šio nei iš to areštavęs Pakruojuje darbininką kvotė jį su dideliu kraujo praliejimu, kitą gi kartą sutikęs kely žmogų, davė atmintiną pamoką, kaip reikia elgtis susitikus viršininką kelyje.

Reikia dar pastebėti, kad tų dviejų valstybės ramsčių praeitis ne tik nepakenkė jų karierai, bet atbulai: nei iki teismo, nei po teismui, kuris juos pripažino kaltais, jie nebuvo paliuosuoti iš tarnybos, atbulai gi dar avansavo, kaip pav. Parulis, laikinai ėjęs pareigas apskr. polic. vado garsinosi ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje, tyčiodamasis iš „Šiaulių Naujienų" redaktoriaus, per du kartu kišdamas jį į sunkiųjų darbų kalėjimą.

Nejauku darosi piliečiams tokių vyrų apsaugoje buti, kurių rankos per daug nepilietinių laisvių turi. Viena tik mintis ramina, butent, kad vid. reikalų ministeris jų nuopelnus įkainuos ir iš Šiaulių iškels. Sf.

O „Lietuvos Uukininke" užtinkame aprašymą, kaip šiandien apskričių viršininkai aiškina ir vykina gyveniman Seimo klerikalinės didžiumos išleistąjį viešųjų susirinkimų laisvės suvaržymo įstatymą. Šito įstatymo aiškinimas ir vykinimas parodo, kad Lietuvoje ne klerikalams tarnaujančių žmonių susirinkimai yra panaikinti ir nėra galima suruošti net paprastos paskaitos kooperacijos reikalais. Iš žemiau perspausdinamo iš „L. Ukininko" straipsnelio skaitytojai matys kokią susirinkimų „laisvę" Lietuvos piliečiai turi.

SUSIRINKIMŲ „LAISVĖ".

Kada visa susipratusi Lietuva sujudo del susirinkimų laisvę varžančio įstatymo, tai kademai pradėjo šaukti, kad čia jokio susirinkimų laisvės varžymo nėra. Girdi, uždrausta daryti susirinkimai tik rinkose, keliuose ir daugiau nieko— kitur daryk sau susirinkimų kiek nori. Vienok, aišku, kad jie čia tik išsimeluoti norėjo. Susirinkimų įstatymo veikimo trumpas laikas jau pakankamai įrodė, jog jis buvo išleistas tam, kaip mes iš karto sakėme, kad beveik visiškai neleisti kairiųjų partijų regiamų viešų susirinkimų. Štai nesenai Trakų apskrities viršininkas išleido aplinkraštį, kad viešai susirinkimai galima daryti tik vieno kilometro atstume nuo miestelio ar gal ir kitų gyvenamų vietų ir net pasiulė valsčių valdyboms įtaisyti tam tikras aikštes. Vienok ir šitokio įstatymo aiškinimu tas viršininkas nepasitenkino. Štai to viršininko raštas, kuris parodo, kaip dabar yra „laisva" su viešų susirinkimų rengimu:

„Leidimas. Šiuo leidžiama pil. P... V... 1925 m. Rugpiučio mėn. 16 d., 13 valandą, Semeliškių miestelyje ir valsčiaus Malčenkos Vasiliaus kieme surengti paskaitą, tema: ‚Vidaus ir Užsienio politika'.

Apie tai patiekus vietos policija Malčenkos Vasiliaus raštišką sutikimą ir artimieji gyventojai neprotestuos, kad jiems ardo ramumą."

Iš šio rašto matyti, kad

1) Apskrities viršininkas negailestingai darko lietuvių kalbą.

2) Jei ukininkas leidžia savo kieme daryti kam nors paskaitą, tai turi patiekti policijai raštišką sutikimą.

3) Paskaitos rengėjas turi surinkti leidusio savo kieme paskaitą ukininko kaimynų (kiek jų bus, nežinoma) parašus, kad jiems ta paskaita ano ukininko kieme neardys ramumo.

Vadinasi, norint padaryti viešą paskaitą, ne tik negalima jos daryti kur nori, bet dar reikia gauti nežinia kiek visokių kaimynų parašų. Žinoma, gali atsitikti, kad atsiras, pav., iš 20 kaimynų davusių parašus, viena davatka, kuri neduos parašo, sakydama, kad paskaita jai ramumą ardys, ir paskaita negalės įvykti.

Tai vienas faktas.

Prieš savaitę valst. liaud. prašė leisti surengti mitingą Aukšt. Panemunės miške (prie Kauno). Kauno apskr. viršininkas leidimo nedavė, sakydamas, kad į tą mišką ateina žmonių, ir susirinkimas jiems ramybę ardys. Vadinasi susirinkimo ir miške daryti negalima. Vis ramybę ardys. Nepaprastas susirupinimas žmonių ramybe. Tik kažin kodel nesirupinama žmonių ramybe, kai paskutinė ukininko karvė už mokesčius aprašoma.

Prieinama, net ligi to, kad atvirame ore neleidžiama padaryti net koperacijos paskaita. Žodžiu, nesenai priimtas kademų susirinkimų įstatymo pakeitimas aiškinamas tokiu budu, kad opozicija negalėtų padaryti jokio susirinkimo. Toks įstatymo aiškinimas kademams nekenkia. Apie seimo rinkimus jie gali pakalbėti bažnyčiose, o ten apie piliečių ramumą rupintis nevalia. Nevalia rupintis piliečių ramumu, jei susirinkimas daromas klebonijoje.

Šių faktų akyvaizdoje mes dar kartą turime pabrėžti, kad kademai visiškai netekę žmonių pasitikėjimo, mano išsilaikyti tuom, kad užčiaups kitiems burnas, ir kad tas čiaupimas, juo artyn rinkimai, juo bus žiauresnis. V—as.

Ir šitokius dalykus aprašo patys Lietuvos laiškraščiai. Ir jei šitai galima rašyti Lietuvos laikraščiams akyvaizdoje šiendieninės klerikalų reakcijos prieš pažangiąją spaudą, tai nėra mažiausios abejonės, kad čionai aprašomi dalykai yra gyvais Lietuvos gyvenimo vaizdais, tik gal žymiai sušvelnintoj formoj aprašyti. Perskaičius šitokius valdininkų negirdėtus kulturingame pasaulyje sauvaliavimus, kyla klausimas: Ką mano Lietuvos valdonai pasiekti šitokius valdininkų darbus toleruodami? Nejaugi Kauno ponai yra ant tiek naivųs, kad jie nematytų tos žalos, kuri yra daroma valstybei šitokiais valdininkų sauvaliavimais? Šituo keliu eidami Kauno ponų tarnai netik juos pačius kompromituoja Lietuvos žmonių akyse, bet kartu naikina ir Lietuvos piliečių pasiryžimą ginti Lietuvos Nepriklausomybę ir dirbti savo krašto

labui. Šituo budu užmušamas Lietuvos žmonių valstybingumas ir todel nenuostabu, kad jau girdisi įvairiuose Lietuvos kampuose žmonių nusiminimas, nustojimas pasitikėti savomis jėgomis ir susilaukti šviesesnių gyvenimo dienų.

Už šitokius valdininkų sauvaliavimus yra kalti Lietuvos valdžios viršunių ponai, nes jie pro pirštus žiuri į šitokius piliečių kankinimus. Visose pasaulio valstybėse nestinga sužvėrėjusių oportunistų valdininkų, tačiau rimtose demokratinėse valstybėse toki valdininkai netik atleidžiami iš vietų, bet net kalėjimuose sodinami už nekaltų žmonių kankinimą ir nežmonišką jų skriaudimą. Taigi ir Lietuvos valdonai neturi mažiausios teisės savo partijos laimėjimų delei kankinti ir skriausti Lietuvos piliečius, tuomi statant ir pačią valstybę pavojun. Šitoki begėdiški valdininkų sauvaliavimai yra smerkiami visais žvilgsniais ir jie turi buti kuogreičiausiai pašalinti iš Lietuvos gyvenimo. Kulturingas pasaulis jau atgyveno buvusį Rusų carizmo terorą, todel ir katalikiškoje Lietuvoje jam neturi buti vietos.

LIETUVIAI AMERIKOJ

PHILADELPHIA. PA.

Lietuvių Muzikališko Namo Bendrovė ir Gedemino Kliubas rengia dideles prakalbas ir saldžią šeimynišką vakarienę. Šis parengimas įvyks rugsėjo 27 d., š. m., 3 val. po pietų, Liet. Muzikališkoje svetainėje, prie Allegheny ir Tilton gatvių. Kalbėtojas bus ką tik sugrįžęs iš Lietuvos žymus visuomenės darbuotojas, SLA. Apšvietos Komisijos narys, „Vienybės" redaktorius gerb. J. O. Širvydas. Taipgi bus skani ir saldi vakarienė, bus gražus programėlis, sutaisytas iš muzikos ir dainų. Žodžiu sakant, šio pokilio rengėjai deda visas pastangas, kad tik visukuo kuogeriausiai atsilankiusius svečius užganėdinti.

Girdėtis jau daugelis žmonių rengiasi dalyvauti šioje vakarienėje. Taigi šios vakarienės rengėjai delei gersnio parankumo pageidauja, kad gerbiami svečiai nusipirktumėt tikietus iš kalno. Tikietus galima gauti pirkti pas vakarienės rengėjus, pas G. Kliubo valdybą ir pas Kliubo šeimininką — Justiną Balinską. Tikietų kaina tiktai vienas doleris ypatai.

A. Tvaranavičia.

CHICAGO, ILL.

Artinasi rudeninis ir žieminis sezonas — patogiausias laikas apšvietos ir kulturos darbams. Pusiau burna žiopterėja tai viena, tai kita kolonija lietuviais apgyventa, bet planingo nieko neturi nei viena iš jų, apart Chicagos. Pažiurėk į Chicagos lietuvių koloniją: Juda ir kruta visos srovės ir veikėjai; ir pilnai, pleningai susitvarkę laukia atvėstant oro.

Štai čia jau languose ir ant sienų viešose vietose iškabinėta skelbimai p. J. Vaičkaus, nuolatinio lietuvių teatro Hill House svetainėje, kuris prasidėjo rugsėjo 13 dieną. Štai čia Birutės choras stropiai ir su entuziazmu stveriasi už darbo ir žada nepaprastai daug duoti gražių pramogų ir dainų chicagiečiams. Štai čia p. A. Pociaus Muzikos Konservatorija visu smarkumu ir atsidavimu mokina jaunimą dainų ir muzikos. Štai vėl p. Grušaus jaunuolių orkestra; p. P. Sarpaliaus Bijunėlis vaikų choras; visi jie žada pasirodyti šiame rudeniniame ir žieminiame sezone.

Štai p. Leveckio mokykla lietuvių ir anglų kalbos; p. J. J. Briedžio lietuvių kalbos pamokos suaugusiems ir mažiems.

Štai vėl **Mokslo Draugai** jau tvarko prelekcijas ir tariasi apie temas pamokų. Štai nepasilieka ir susipešę tarp savęs SLA. apskričiai — antras ir šeštas. Konkuruoja: kuris iš jų pajėgs duoti visuomenei naudingiausių prelekcijų ir pramogų; kuris daugiau prirašys naujų narių į SLA. Tokia konkurencija ir tokios peštynės labai naudingos. Duok Dieve, kad ir Brooklyne, Detroite, Pittsburghe, Baltimorėje, Clevelande, Bostone ir kitose lietuvių kolonijose pasidarytų kulturinio ir apšvietos pobudžio peštynės. **Tai musų liaudis** kai ant mielių šviestusi ir kulturintusi.

Na, Chicagoje randasi suvirš 30 lietuvių daktarų medikų ir dentistų; daugiau dviejų tuzinų advokatų; tuzinas visokių šakų inžinierių; šimtai jaunimo lankosi universitetuose ir kolegijose. Tai lietuvių naturalė kulturos kolonija — nėra jai lygios kitos kolonijos. Kuri kolonija kyla apšvieta ir kultura, toje kolonijoje gerėja ir medžiaginis buvis visų lietuvių. Ir ko chicagiečiai savo tarpe neturi: tukstančiai smulkių vertelgystės įstaigų visokiariopos rušies; šimta-tukstantinės pramonės — drabužių, rakandų; du milioniniai grynai lietuvių bankai; pustuzinis su milioniniais kapitalais paskolos ir namų statymo draugijų ir tt. ir tt. Chicagiečiai lietuviai senai pralenkė Lietuvos sostinę Kauną visame kame, ypatingai lietuvystėje. Čia musų artistų, menininkų, kunigų valdžia neužlaiko ir iš valstybės iždo algų nemoka; jie pajėgia patys užsidirbti sau pragyvenimą.

Dr. A. L. Graičunas.

ATHOL, MASS.

Rugsėjo 7 d. čionai patiko nelaimė dvi lietuves moteris: Mortą Klingienę ir Kastanciją Žebrienę, pastarioji iš Lowell, Mass. Joms einant skersai gatvę užlėkė ant jų automobilius ir jas sužeidė. Ypač p. Žebrienę gana sunkiai sužeidė: labai sudaužė galvą ir dešinę ranką taip užgavo, kad net valdyti negali, taipgi ji buvo net nualpus. Vienok gydytojas užtikrino, kad abi moterys pasveiks.

J. Žebris iš Lowell'io čion buvo atvykęs su visa šeimyną į vestuves savo sesers duktės Emilijos Baltrušiunaitės, kuri ištekėjo už K. Marcinkaičio iš Worcester, Mass. Taigi vietoje linksmai praleisti laiką ištiko didžiausia nelaimė ir nuliudimas. Visi giminės ir pažįstami labai apgailestavo šią įvykusią nelaimę Žebrių šeimynoje.

J. Žebris yra senas Lowell'io gyventojas, per ilgus metus S. L. A. narys ir geras lietuvis. Besikalbant su p. Žebriu apie SLA. reikalus jų kolonijoje jis pasakė, kad vietinė SLA. kuopa rengiasi ką nors suruošti, kokį nors vakarėlį, kad daugiau pasidarbavus SLA. labui ir taipgi žada pasidarbuoti, kad prirašius daugiau narių prie S. L. A. Vienok esą labai sunku kas nors veikti Lowell'y, nes pastaruoju laiku darbai čionai labai susilpnėję. Vienok prie gerų norų visgi galima šis tas veikti.

Viską matęs.

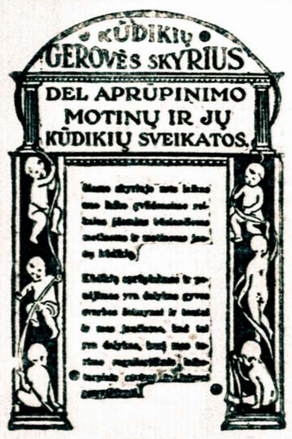

STRAIPSNIS 141.

Saugok Savo Kudikio Akis, Ausis Nosį ir Burną.

Nors visados yra svarbu laikyti kudikio akis, ausis, nosį ir burną švaroje, bet ypač reikalinga tą pridaboti šiltame ore. Nes iš čia prasideda daug bėdų. Paprastai, vasaros mėnesiai kudikiui labai kritiški, ir reikia daryti viską, kad išvengus bėdų. Sena patarlė: „Žiupsnis išvengimo vertas svarą gyduolių," ypač patinka kudikiams. Niekad negali perdaug rupesčio daryti, nes turi atminti, kad jų maži kuneliai nėra taip stipryš, kaip suaugusių.

Reikia šaukti gydytoją del bile mažo akių uždegimo, tekėjimo iš ausų, nors jaustum, kad tai menkniekis. Greitas veikimas šitokiuose

Kudikio ausys reikia laikyti švarias ir sausas. Ausis lengvai užkrečiama ir ausies skaudėjimas labai skausmingas. Užsikrėtus reikia tuoj pas gydytoją kreipties.

Jauni kudikiai turi madą viską kišti į nosį. Jei kudikis pųsdamas nosį negali jų paskui išimti reikia tuoj kreiptis prie gydytojo.

Jei kudikis butų sveikas, tai reikia laikyti jo akis, ausis, nosį ir burną švaroje. Taipgi reikia kad visi indai, kurie jam maistą gaminama, butų švarųs. Darbas ir rupestis maisto gaminime bus bergždžiai išaikvotas, jei bonkutė ar čiulpikas bus nešvarųs. Bonkutės reikia išvirinti taipgi čiulpikus. Pieną reikia tėmyti ir duoti kudikiui tik gryną, šviežią pieną. Pieno klausimas svarbus vasaros metu. Karštame ore pienas turi buti laikomas šaltoje vietoje, kad nesurugtų. Tukstančiai motinų vartoja kondensuotą pieną, delto, kad jį lengvai ir greitai prirengia.

Tukstančiai ir tukstančiai kudikių išaugo į stiprius ir vikrius berniukus bei mergaites, kuomet motina sukombinuoja gerą priežiurą su Bordens Eagle Pienu. Idant apsipažindinti Lietuvę motiną kaip Bordeno Eagle Pieną vartoti, The Borden Company yra pagaminusi Lietuvių kalboje pilnas maitinimo instrukcijas, kur pasakoma kaip priruošti Bordeno Eagle Pieną, kudikiams visokių metų. Jei nori tų instrukcijų kopijos, tai tik turi išpildyti kuponą bent vieno iš paskelbimų ir pasiųsti kompanijai, o ji su mielu noru dykai jums jas pasiųs kartu su gražia knyga apie kudikius.

Vaikus auginant nėra nieko svarbesnio gyvenimo pradžioje už tinkamą maistą.

Išmintingos motinos šansų neima. Jos neeksperimentuoja su kitais mai stais. Jos vartoja tik Borden's Eagle Pieną savo kūdikių penėjimui.

Jei prisiūsite šitą apgarsinimą į The Borden Company, Borden Building, New York, tai bus Jums jūsų kalboje paaiškinta kaip penėti jūsų kūdikį su Eagle Pienu.

12

Biznieriams Geriausias Pelnas Garsintis „TĖVYNĖJE".

REIKALINGI AGENTAI

Mums reikalingi agentai tuojaus visose kolonijose nuolatiniai arba tik liuoslaikiu. Atlyginimas yra geras ir proga gera paprastam žmogui pasidaryti pinigų nuo $50 iki $75. Kas mėnesy liuosu laiku. Reikalaukite visų informacijų dykai.

Vyrai ir moterys gali buti musų agentais. Moksleiviams yra gera proga užsidirbti pinigų atliekamu laiku nuo mokinimosi.

SANDARA,
327 E Street, BOSTON 27, MASS.

VARPAS

savaitinis lietuvių visuomenės, politikos, literaturos ir mokslo laikraštis, leidžiamas kas šeštadienis „VARPO" Spaudos bendrovės lėšomis, iš Chicagos, Illinois.

VARPAS plačiai nušviečia Chicagos lietuvių gyvenimą, draugijų, SLA. kuopų ir kitų vietos organizacijų veikimą.

VARPAS stropiai gina lietuvių reikalus ir aiškina čia Amerikoje gyvenančių ir Lietuvos žmonių teises.

VARPAS rašo teisybę be vyniojimo ir gina darbo žmonių reikalus.

Pamatymui pora „Varpo" num. siunčiame dovanai. Rašyk mums šiandien, adresuojant:

VARPAS Publ. Co.,
3251 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Biznieriams Geriausias Pelnas Garsintis „TĖVYNĖJE".

Telegrafinės Pinigų Perlaidos 50 Centu

NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntino systemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiunčia už 50 centų.

PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS.

Sulig greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiu laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėt kam reikia grąžinami siuntėjui.

Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

100 litų	$11.25	400 litų	$42.50	700 litų	$73.25
200 litų	21.50	500 litų	52.75	800 litų	83.50
300 litų	32.00	600 litų	63.00	900 litų	93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo:

Naujienos,
1739 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

Kas tai yra——

„ŽMONIJOS ISTORIJA"

Tai yra puikiausia paveiksluota, 500 suvirš puslapių knyga pradedanti apsakyti žmonijos gyvenimą ant žemės su pradžia jos vystymosi iš žemesnių gyvunų, apsako plačiai tą šiose dienose svarbų klausimą, Evoliuciją.

Leidžia „Dirva" — kas iš kalno užsiprenumeruos gaus už $2.00 (ir 25c. už persiuntimą.)

Didžiausias veikalas už tokius pinigus!

——Prenumeratorių vardai tilps toje knygoje.——

(Reikalaukit cirkulioro dykai, paaiškinančio apie knygą)

„GALIUNAS"

Drama iš Lietuvių pasakiškų kovų su žmogėdžiais senovės laikuose. Irgi leidžiama prenumeratos keliu, kaina dabar tik 25c. Po išspausdinimo bus 50c. ar 75c.

„DIRVOS" KNYGYNAS,
3352 Superior Avenue, CLEVELAND, O.

Biznieriai Garsinkitės „TĖVYNĖJE".

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 100
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 ..... 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) ..... 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68 ..... 20c.
Kas iš Kur Pareina? ..... 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai .. 20c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48 ..... 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 ..... 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės ..... 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu pusl. 102 ..... 35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 .. 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 ..... 15c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 ..... 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 ..... 20c.
Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Susiprato — pusl. 64 ..... 20c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 ..... 10c.
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais 2.00

Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Pasaulio Istorija (Parašė G. H. Wells) 292 pusl. 2.25
Angliškas-Lietuviškas žodynas, 834 pusl. 6.50
Geografija arba Žemės Aprašymas, 467 pusl. 3.00
Rankvedis Anglų Kalbos, 310 pusl. 2.50
Žinynas (iš įvairių mokslo šakų) 392 pusl. 2.25
Tukstantis ir Viena Naktis — 298 pusl. 1.25
Lietuvių Kalbos Gramatika (mokslo pradžiai) 125 pusl. ..... .75
Aritmetikos Uždavinynas (Vadovėlis aritmetikos pradžiai) 103 pusl. ..... .50
Lietuvos Žemlapis 1.00
Vilnius — (Istorijos Apžvalga su daugybe paveikslų) 4.00
Lietuvių Tautos Istorija — 1923 m. leidinys — 260 pusl. 1.00
Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Kunigas Macochas—4-rių aktų tragedija .. 35c.
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama 40c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 ..... $1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai lietuviškos kalbų. Sutaisė A. Lalis. Pusl. 1,274. Kaina $10.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 ..... 1.00

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.

Eglė (Žalčių Karalienė) $10.00
Žalčio ir Gulbė Dievaičio duetas ..... 75c.
Liet. Dainos $1.50
Birutės arija ..... 80c.
Pasaka (Dramatiška daina) ..... 80c.
Kanklės 1920 m. $2.00
Aras, kvartetas ..... 40c.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

Biznieriai Garsinkitės „TĖVYNĖJE".

DABAR UŽSIRAŠYK

"AMERIKOS LIETUVĮ"

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis raštų pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys kapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašykit dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėt AMERIKOS LIETUVĮ, pardavinėt knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokit taip:

"AMERIKOS LIETUVIS"

Juozo Babravičiaus Koncertas

Bus Nedėlioje, Spalio-October 11 d., 1925. Pradžia 8 val. vakare

ACADEMY OF MUSIC SVETAINEJE, Brooklyn, N. Y.

Tikietų Kainos: $2.20, $1.65 ir $1.10

BILIETAI PARSIDUODA SEKAMOSE VIETOSE: „Tėvynė", 307 W. 30th St., N. Y. C.; M. W. Bush, 294 — 8th Ave., N. Y. C.; „Vienybė", 193 Grand St.; Dr. Misevičius, 270 Berry St.; A. Mikalauskas, 123-125 Grand St.; A. Kundrotas, 126 Grand St.; A. Šrupskis, 61 So. 2nd St.; J. Garšva, 231 Bedford Ave.; J. Ginkus, 499 Grand St.; „Garsas", 222 So. 9th St.; J. Ambraziejus, 168 Grand St.; P. Jankus, 251 Bedford Ave.; A. Macys, 238 Metropolitan Ave.; A. Vokietaitis, 141 Grand St.

VIETINĖS ŽINIOS

KOMP. M. PETRAUSKAS RENGIASI ATVYKTI AMERIKON.

Šiomis dienomis „Tėvynės" redakcija gavo nuo komp. M. Petrausko laišką, kuriame tarpe kitko rašo sekamai:

„Rengiuosi važiuoti Amerikon ir manau sėsti laivan spalio 13 d. — ketinu važiuoti laivu „Leviathan". Stengsiuos duoti naujų dalykų ir pakoncertuosiu po Amerikos lietuvių kolonijas gal kokius tris mėnesius.

„Kalbinu kelionėn ir brolį Kiprą — tuomet važiuotume abudu. Jis gal aplankytų tik kelias vietas ir grįžtų atgal, nes jam laikas neleidžia ilgai užtrukti užsieny. Bet vargu jis galės išvažiuoti nors ir trumpam laikui.

„Muzikos mokyklos įkurt negaliu, nes delei lėšų stokos neįstengiu užbaigti namo. Taigi gal nors kiek sukoncertuosiu lėšų, kad pagaliau nors vargais negalais įsikurus Lietuvoje. Buvau manęs statyti scenon net operą ‚Eglę', bet jokiu budu nebut galima net išlaidų tokiam pastatymui surinkti. O tokių mecenatų Amerikoje nėra, kurie, reikalui esant, imtusi meno arba gyvu pinigu paremti. Mano koncertai po Lietuvą davė didelę moralę naudą. Sveikinu visus savo draugus ir pažįstamus!"

ARTISTO BABRAVIČIAUS KONCERTUI BILIETAI.

Kadangi musų žymaus artisto-dainininko Juozo Babravičiaus koncertas jau nebetoli, kuris įvyks spalio 11 d. vakare, Academy of Music salėje, Brooklyne, todel dar kartą primename „Tėvynės" skaitytojams, kad nusipirktumėt bilietus iš anksto. Apart kitų vietų, dar ir „Tėvynės" redakcijoje galima gauti pačių geriausių bilietų. Dar turime visą pirmą eilę vidurinėje sekcijoj pirmos pigesnės kainos bilietų, todel nesivėluokite nusipirkti, nes prieš pat koncertą gali pritrukti bilietų.

Kiekvienam dainas mylinčiam lietuviui butinai reikia išgirsti musų Babravičių, nes tik tuomet kiekvienas sužinos kokios yra gražios lietuvių dainos, kuomet jas dainuoja pilnai talentuotas artistas-dainininkas lietuvis. Girdėjome, kad išame savo koncerte gerb. Babravičius rengiasi dainuoti daug lietuviškų dainų, kad parodžius lietuviams kokios gražios ir žavėjančios yra musų dainos.

Pereitą trečiadienį, rugsėjo 23 d., gerb. Babravičius išvyko Bostonan ir teko girdėti, kad bostoniečiai rengė jam labai iškilmingas sutiktuves. Jo koncertas Bostone įvyks spalio 4 d., didžiulėje Symphony salėje, kurioje rengiami koncertai tik patiem geriausiam pasauliniam artistam. Šį koncertą rengia Bostono Lietuvių Prekybos Rumai ir reikia pasakyti, kad jie neapsiriks rengdami koncertą garsiojoj Symphony salėj, nes musų Babravičius pilnai prilygsta pirmaeiliams pasauliniams artistams ir už ne vieną jų yra net geresnis dainininkas.

NEUŽMIRŠKITE SLA. 83 KUOPOS PIKNIKO.

Dar kartą primename, kad SLA. 83 kuopa iš Brooklyno rengia labai puikų pikniką, kuris įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 27 d., Feldman's Queens County Parke, 169 Garrison Ave., Maspeth, L. I., N. Y. Piknikas prasidės 2 val. po pietų, o puikus programas bus išpildytas 6 val. vakare.

Šis piknikas bus įvairus tuomi, kad jame bus labai puikus programas, kurį išpildys šios kuopos jaunuolių draugijėlės nariai ir programas susidės iš šokių, deklamacijų ir dainų, vadovaujant p. K. Kriaučiunui. Apart to, visą laiką gros puiki p. Retekevičiaus orchestra įvairius šokius ir geroje salėje jaunimas galės šokti ir linksmintis kiek tik norės. Šio pikniko dalis pelno yra skiriama palaikymui ir ant toliaus Jaunuolių Mokyklos.

Taigi piknikas bus puikus visais žvilgsniais, o jo pelnas skiriamas prakilniems tikslams, todel pareiga kiekvieno SLA. nario į šį pikniką atsilankyti ir savo draugus atsivežti kartu. Važiuojant iš Brooklyno reikia imti Grand St. karą ir važiuoti iki Garrison Ave. Iš New Yorko važiuojant reikia atvažiuoti Brooklynan iki Marcy Ave. ir So. 4th St., ir čionai imti Grand St. karą. Tatai neužmirškite visi SLA. nariai ir geros valias lietuviai ir atsilankykite į šį puikų pikniką!

Rengėjų draugas.

ATSILANKĖ REDAKCIJON SVEČIAI.

Rugsėjo 21 d. aplankė SLA. Centrą ir „Tėvynės" redakciją du žymus SLA. darbuotojai iš Shenandoah, Pa., butent pp. Augustas Lubomirskis ir Adolfas Vasiliauskas. Pirmasis yra SLA. 23 kuopos iždo globėjas, o pastarasis sekretorius ir S. L. A. Sekretorė, sutikus p. Vasiliauską, pareiškė, kad jis yra vienas iš geriausių SLA. kuopų sekretorių, nes pilnai tvarkingai veda visus kuopos reikalus ir Centras su 23 kuopa neturi jokių nesmagumų ir nesusipratimų. Gerb. svečiai, dabar streiko laiku turėdami laiko, aplankė savo gimines ir pažįstamus Newarke ir Brooklyne, tad prie progos aplankė ir savo organizacijos Centrą.

Tą pat dieną atsilankė „Tėvynės" redakcijoje studentas p. Antanas Gabrėnas iš Cambridge, Mass. P-as Gabrėnas su sekamų metų mokslo semestro pabaiga baigia Harvardo universitetą civilės inžinerijos mokslą. Smagu žymėti toki faktai, kad musų inteligentija didėja ir kadangi p. Gabrėnas yra rimtas ir energingas jaunuolis, todel musų visuomeninis gyvenimas gali laukti sau didelės naudos iš jo.

V. BANAITIS IŠVAŽIAVO LIETUVON.

Amerikos lietuviams plačiai žinomas, kaipo Lietuvos Universiteto tautininkų korporacijos grupės atstovas Amerikoje, p. V. Banaitis, kuris savu laiku važinėjo po Amerikos lietuvių kolonijas ir su p. Marčiulioniu rinko aukas universiteto studentų bendrabučiui statyti, rugsėjo 16 d., laivu „Berengeria", išvyko atgal į Lietuvą. Prieplaukoje buvo susirinkęs skaitlingas burelis p. Banaičio draugų jo išlydėti grįžtant į tėvynę. Kelionę p. Banaičiui prirengė „Vienybės" laivakorčių skyrius.

P-as Banaitis buvo pradėjęs lankyti Pennsylvania universitetą Philadelphijoje, teisių fakultetą, tačiau čionai mokslą pertraukė ir išvyko atgal Lietuvon ir tenai vėl stos Lietuvos universitetan. Linkėtina p. Banaičiui laimingos kelionės ir laimingai pasiekti aukštąjį mokslą savo tėvynėje!

Beveik palydovas.

SUGRĮŽO IŠ LIETUVOS SLA. DARBUOTOJAS.

Rugsėjo 11 d., laivu „America", sugrįžo iš Lietuvos p. Andrius Lapė, seniaus gyvenęs Brooklyne, o pastaraisiais laikais iki pat išvykimo Lietuvon, gyveno Cleveland, Ohio, kur darbavosi SLA. 14-toj kuopoj ir buvo kuopos iždininku, kuriuomi faktinai ir dabar dar skaitosi. Su juo kartu Lietuvoje lankėsi ir drauge sugrįžo ir jo brolis Kastas Lapė, kuris gyvena Flushing, L. I., ir yra valdišku vertėju aukštesniąjam teisme Long Island City, L. I. Dabar laikinai ir p. Andrius Lapė apsigyveno pas savo brolį Flushinge, iki galutinai nutars ar grįžti atgal į Clevelandą ar apsigyventi Brooklyne.

Rugsėjo 15 d. p. A. Lapė atsilankė „Tėvynės" redakcijon ir papasakojo savo įspudžius dviejų mėnesių viešėjimo Lietuvoje. Abelnai jo įspudžiai iš Lietuvos gražus ir anot jo, gyvenimo aukštumose malonu gyventi Lietuvoje, nes čionai ir kultura ir menas žmogaus sielą glamonėja ir skurdo nesimato. Tačiau gyvenimo žemumose ir net nemaža ukininkų skurdo ir vargo sunkią naštą neša. Bet abelnai ir vargdieniai žmonės tikisi šviesesnių dienų susilaukti.

ĮVAIRIOS NEW YORKO ŽINUTĖS.

Dabartinis New Yorko majoras Hylan rugsėjo 15 d. pralaimėjo nominacijas jau trečiam terminui norėdamas pasilikti New Yorko majoro urėde. Jo oponentas, Tammany Hall politikierių kandidatas, senatorius James J. Walker gavo 95,543 balsus daugiau už Hylan'ą. Minėtoj dienoj nominuotas ir republikonų partijos kandidatas į majorus Frank D. Waterman. Taipgi nominuota ir kiti miesto viršininkai ir reikalingi sekamais rinkimais išrinkti įvairus atstovai. Šios nominacijos New Yorko miestui kainavo apie $400,000.

Barzdaskučių streikas pasibaigė rugsėjo 18 d., kuris tęsėsi nuo 1 d. šio mėnesio ir streikavo 300 barzdaskučių. Streikininkai [illegible] davių pasiulyto plano ir sakosi laimėję streiką, nors ir negavę visų sąlygų, kurių reikalavę.

Pasibaigė ir kitas streikas rugsėjo 16 d., kuris tęsėsi nuo rugpiučio 25 d. Pastarasis streikas yra gelžkelių stočių ir uostų bagažo išvažiotojų, kuris pasibaigęs be galutinos pergalės iš bent kurios pusės. Išpildyta tik dalis darbininkų reikalavimų, pakeliant algas vienu doleriu į savaitę ir mokant laiko ir pusės mokestį už darbą sekmadieniais. Sutartis pasirašyta ant 3 metų.

Maisto kainos New Yorke pabrango 2 nuoš. tarpe liepos 15 d. ir rugp. 15 d., taip tikrina Vašingtono valdiškos statistikos. Nuo rugp. 15 d., 1913 m., iki rugp. 15 d., 1925 m., maisto kainos pabrango 63 nuoš. Tos pačios statistikos tikrina, kad maisto kainos pereitą mėnesį pabrango visame krašte, vienur daugiau, kitur mažiau.

Mitchel Field aerodramo viršumi lėkdamas aviatorius Williams su savo aeroplanu sumušė pasaulinį greitumo rekordą. Jis vieną kilometrą perlėkė tokiu greitumu, kuris lyginasi 302.3 mylioms į valandą. Tai didžiausis iki šiol pasaulyje pasiektas trumpo lėkimo greitumas.

REIKALAVIMAI

REIKALINGAS KRIAUČIUS.

Kriaučius, kuris nori turėti pastovų, be sleko darbą, malonėkite atsišaukti ir sykiu pažymėti už kiek dirbtumėte ant savaitės. Darbas, taisyti ir prosyt su mašina senus drabužius.

M. ARMINAS,
2720 S. Washington Ave.,
Saginaw, Mich.

Severa's Skin Soap

vartok nuo odos ligų, veidui, galvai trinkti ir skutimuis. Pasekmingas muilas maudynosi kudikių.

Kaina 25 centai.

Kasdieninis vartok

Severa's Antisepsol

kaipo burnai plovimą ir gargaliavimui. Jis prigelbsti burnai užsilaikyti sveikame padėjime priduodant jai jausmą valumo ir tyrumo.

Kaina 35 ir 50 centai.

Pirmiausiai kreipkis į aptieką.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SKAUSMAS KUR? PAMINKIT.

YRA GERAS DEL:

1. Ramatiško gėlimo.
2. Nerviško galvos skausmo.
3. Neuralgijos skausmo.
4. Mešlungiško traukimo.
5. Kietsprando.
6. Skausmo šonų, krutinės ir pečių.
7. Apsideginimo ir žaizdų.
8. Apsisaugojimo nuo uodų.
9. Skaudančių muskulų.
10. Apsisaugojimui nuo užnuodijimo, nuo silpnų atsitikimų, įdreskimo ir t. t.

Prekė 35c, 65c. ir $1.25.

Del patarimo arba knygutės rašykite į:

ALBERT G. GROBLEWSKI & CO.,
Dept. 14, Plymouth, Pa.

TAI NE SAPNAS

Pirmų-pirmiausias išplaukimas
IŠ NEW YORKO TIESIOG Į KLAIPĖDĄ

BALTIJOS AMERIKOS LINIJOS

EKSKURSIJA LAIVU „LITUANIA"
13-tą Spalio, 1925
PIRMĄ KARTĄ ISTORIJOJ

Reguliariškas pasažierinis laivas vežš ekskursiją stačiai į Tėvynę-Lietuvą

Iš New Yorko į Klaipėdą

Nereikės persėst, nereikės bagažą vilkti iš vietos į vietą, iš laivo į laivą, iš traukinio į traukinį — tiesiai iš porto į portą— tai tikra geradėjystė šeimynoms, moterims ir vaikams. Tuojau užsisakykit vietas ir prisidėkit prie burio ekskursantų, nes kita proga važiuoti stačiai į Klaipėdą greit nepasitaikys.

Kompanijos ištyręs palydovas, Jusų tautietis Juozas Smitras, važiuos drauge ir suteiks savo pagalbą.

Išplaukimai iš New Yorko:
LAIVAS „ESTONIA" 22 RUGSĖJO
EKSK. LAIV. „LITUANIA" 13 SPALIO
tiesiog į Klaipėdą
LAIVAS „ESTONIA" 3 LAPKRIČIO

KAINOS LAIVAKORČIŲ:

3-čią klesa į Klaipėdą — — — — — — — — — — — — — — $107.00
3-čią klesa į Klaipėdą, perkant abi pusi, sučėdysi $44.50, $181.00
2-tra klesa į Klaipėdą — — — — — — — — — — — — — — $132.50
2-tra klesa į Klaipėdą, perkant abi pusi, sučėdysi $27.50, $247.50
„Head-Tax" ir „Revenue-Tax" atskirum.

Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į
BALTIC AMERICA LINE,
9 Broadway, New York.

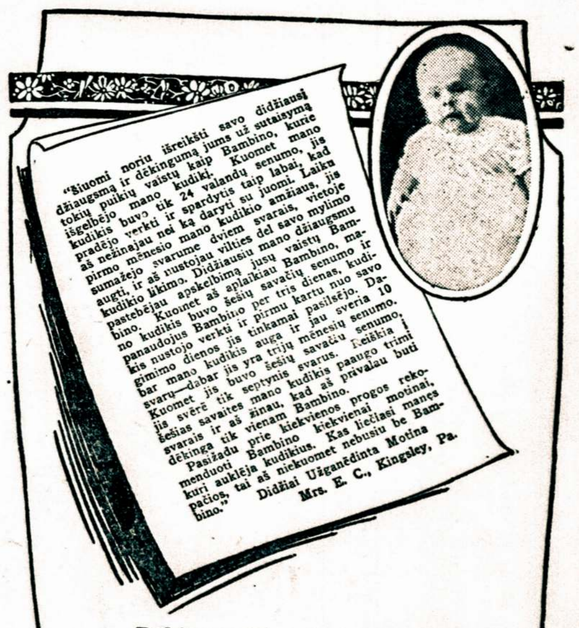

Dėkingos Motinos Liudymas

Aukščiau pacituotas laiškas kalba pats už save. Jis yra tik vienu iš daugelio laisvanoriai mums siunčiamų pranešimų, liudijant apie linksmus davinius, gautus naudojant Bambino nuo vidurių užkietėjimo, vidurių dieglio, viduriavimo (diarrhoea).

Bambino pavyzdis ir Dr. Richterio Knyga Motinoms bus pasiųsta dykai kiekvienam, kas tik pareikalaus. Bambino parsiduoda visose vaistinėse po 35c bonka, arba galima gauti tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts., Brooklyn N. Y.

VIENAS IŠ SAUGIAUSIŲ BANKŲ.

Vienas iš saugiausių ir geriausių Bankų Pittsburgh, Pa., tai yra ALL NATIONS DEPOSIT BANK. Priima pinigus ant pačėdumo ir moka 4 nuošimtį. Siunčia pinigus į visas dalis svieto greitai ir saugiai. Minėto Banko užrubežinis skyrius po vardu P. V. Obiecunas and Co. Parduoda laivakortes ant visokių linijų į Lietuvą ir iš Lietuvos ant greičiausių laivų. Parupinam pasus keliaujantiems į Lietuvą ir padirbam reikalingus dokumentus del partraukimo giminių iš Lietuvos. Padirbam įgalionjimus arba davirnasius.

Reikalui atsitikus kreipkitės prie vedėjo lietuviško skyriaus ADOMO VARAŠIAUS.

ALL NATIONS DEPOSIT BANK,
12 th and Carson Street, Pittsburgh, Pa.

AMERIKA

IR

AMĘRIKOS LIETUVIAI

Nauja, K. Gineičio, Lietuvos Atstovybės Londone sekretoriaus ir buvusio vieno iš „Lietuvos" redaktorių, išleista knyga apie Ameriką ir amerikiečius su 167 paveikslais draugijų, veikėjų, miestų, seimų ir taip toliaus.

Apdaryta į gražius apdarus, pusl. 325, stora knyga su persiuntimu — $3.00
Be apdarų — — — — — — — — — 2.50

VIENYBĖ,
193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

"VILNIS"

LIETUVIŲ DARBININKŲ DU-SYK SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.
8 PUSLAPIŲ.
Išeina Utarninkais ir Pėtnyčiomis.

VILNIS turi savo korespondentus LIETUVOJ IR RUSIJOJ, suteikia teisingas žinias iš Amerikos ir viso pasaulio nuotikių.

Vieną numerį pažiurėjimui siunčiame veltui.

VILNIES prenumeratos kaina Amerikoj: metams $3.00; pusei metų $1.75; Chicagoj ir užrubežyj. metams $3.50; pusei metų $2.00.

„VILNIS",
3116 So. Halsted Street, Chicago, Illinois.